

VÅRT MÅL: Et fritt levende selvvirksomt samfunn
VÅR METODE: Selvkontroll og hensynsløs, men objektiv kritikk
VÅRT MIDDEL: Ny livsorientering bygget på Kristusimpulsen

MOTTO: Riv ned alle gjerder som skiller menneskene og hindrer dem fra å oppleve og erkjenne våre dype fellesinteresser innenfor vårt felles samfunn. Frem med helhetsfølelsen og totalitetsbevisstheten. Ned med partipolitikken og klassekampen. Frem med det frie levende selvvirksomme samfunn.

Den store oppdagelse!

Takket være Bjarne Opsjøn har Samfunnsliv fått teksten til et foredrag av Sig. Jacobsen som Nyorienteringsbevegelsen håpet NRK ville bruke. Dessverre ble det avslag fra NRK i 50-årene på disse nye og åndsrevolusjonære tankene. Det er Bjarne Opsjøn som har skrevet ned denne talen slik at den er reddet for fremtiden.

Av Sig. Jacobsen

Opp gjennom tidene har det vært mange ærlige sannhetssøkende tenkere, diktere, kunstnere, filosofer og profeter som har kunnet gi små og stykkevis lysglimt på livskunstens område. Ved å studere disse sannhetssøkeres verker og arbeider, så finner vi noe til felles i deres konklusjon. Vi finner at de lysglimt i praktisk livskunst og samlivskunst som de har evnet å gi menneskene i grunnen er peilinger som henviser til Jesu Kristi lære og livsverk. Det er m.a.o. replikkene og læren av Kristus som gjenspeiles i disse ærlige sannhetssøkeres tankeliv. Tvers gjennom alt overlevert, sagnomsust og mer og mindre feilforståelse og feilschildringer av personen Jesus fra Jødeland og hans lære, og tvers gjennom all religiøs føleri og mystikk, tåkelegning og dagdrømmeri, har det dog vært skimtet en ganske liten daglysning over åsene i Galilea.

Nu i vår tid kommer der, fra flere land rundt om i verden, og spesielt fra vårt eget land, nye sannhetssøkere og oppdagere på livskunstens område. Også disse kommer stadig stykkevis nærmere den sanne opprinnelige lære av Kristus. Der tilveiebringes nye og større lysglimt og klarere oppfatning av at Jesu Kristi lære egentlig og i alt vesentlig grad gjelder menneskenes leveregler og samfundsliv her på vår jordklode.

Takket være alle ærlige sannhetssøkere på menneskelivets område blir nu den religiøse tåken, dogmatikken og den mystikken

som har innhyllet Jesus Kristus og hans lære, mer og mer oppklart. Fra aning og tro til viten og innsikt skal vi «vandre i sannhet» inntil vi kommer til bevisst erkjennelse om at Kristus ikke var eller er en irrasjonell og mystisk personlighet, men at han heller kan betegnes som et universal-gen, en «diplo-mingeniør» på livskunstens område, en oppdager av den eneste sanne grunnlov som er livsbetingende gjeldende for menneskenes leveregler og samfundslivet på jorden.

«Vandre i sannheten og den skal (oppklare) og frigjøre...» Dette er et av de mange praktiske og livsnære tips som vi finner i Kristi lære. Jesu Kristi replikker, lignelser og henvisninger, står som lynende lyskastere i en formørket dogmatisk religiøs tåkelagt verden. Jesu Kristi lære er i sannhet en rasjonell og praktisk gjennomførlig samfundslære som i praktisk utfoldelse betinger en endelig «fred på jorden og i menneskene en velbehagelighet», som refereres hver jul.

«Himlenes rike, er det gudsrrike (samfundsform) som Jesus kom for å grunnlegge på jorden...», står der i bibelens opplysninger. «Gudsrrike» som samfundssystem er altså målet for Jesu lære og misjon. Det er læren om teokrati som betyr en samfundsform eller statsform som utleder samfundsadministrasjonen fra det naturlige, altså fra det universelle eller fra opphavet fra «Gud». Grunnloven for dette naturlige (universelle) samfundssystem betegner Jesus med uttrykket «faderens vilje». Jesus tar altså utgangspunktet i faderens vilje, det vil si, opphavet til alt liv og bevegelse. Faderens vilje er selve funksjonskraften og livsdriften. Den er universalloven for individets såvel som for samfundets og helhetens funksjoner. Derfor ligger der et selvfølgelig og helt naturlig ønskemål i bønnen «Fader vår» -- Du som er den skapende kraft av og i alt liv og bevegelse i og utenom menneskene, la din vilje skje. La din lovorden bli menneskenes grunnlov på jorden, thi det er den allerførste avgjørende betingelse for etableringen av universalsamfundet (natursamfundet) gudsricket på jorden.

***

Alle tragiske begivenheter som

har skjedd opp gjennom tidene, fra mordet på Golgata til våre dagers masse mord på slagmarken, er tilstander som skapes og tildragelser som skjer på grunn av mangel på lys, mangel på sann løsning av samfundsproblemene. Det er de tragiske årsaker som kommer av at menneskene, som Kristus sa: «De vet ikke hva de gjør».

Det faktiske, reelle og naturlige, - den universelle selvvirksomme lovorden, som naturlig nok, har en determinert (skjebnebestemt) livsbetingendegylldighet i menneskenes samfundsliv, er «enn på denne dag skjult for menneskenes øyne» og derfor blir det følgelig forvirring og feil manøvrering med påfølgende tragedie, i masse mord, og hvor der «ikke blir sten tilbake på sten», som Kristus sa. «Visste du menneske, ennu på denne din dag hva som tjente til din fred...».

Det gjelder derfor, i vår tid, som aldri før, å skape lys og oppklaring, forståelse og erkjennelse, og som en av våre store diktere har sagt: «Skap lys til de viljer som brytes, Skap lys før du hører det skytes».

Dikteren Jonas Boye sier i slutten av sitt dikt; «Mannen med de rene hender»:

«Hvor er mannen som kan tale så det runger gjennom dale så det bølger gjennom sale av en ny og ukjent røst?»

Hvor er mannen som kan byde så en verden må adlyde?

Hvor er mannen som kan tyde tidens tegn i vest og øst--?

Hvor er han den unge høvding som kan stå i tidens løfting - uten sverd ved sine lender - uten blod på sine hender lik en lys og stolt fanfare og det største livskrav klare det å føre tidens skute mot en ny og bedre kyst -?

Hvor er mannen hvor er ånden, som kan bunne verdensvånden, mannen som kan løfte hånden til en ny og større dyst - som kan nevne løsenordet slik at hele slekten tror det.

Hvor er han hvem himlen sender til en verden som forbrenner - mannen med de rene hender?»

Dette tolker en ærlig sjels lengsel og tro på et sannere mål og helt andre edlere midler enn politikerens militære voldsmidler.

Denne mannen som dikteren etterlyser, er kommen. Det er messeteren fra Nasaret. Der har ikke, hverken før eller etter ham, vært noe som direkte, enkelt og klart har evnet å framholde den sanne naturlige og livsnære samfundsform og leveregel. Det er dog ikke bare den ting at Jesus påviser og henviser oss til faderens vilje, til skaperens lovorden til skapningen menneskets forføyning. Men som den store universelle oppdager og kunstner han er, påviser han samtidig at denne universallov, denne faderens vilje er av determinert, selvvirksom opprinnelse og at det derfor er en kolossal risiko forbunden med ikke å anerkjenne og innordne oss med denne lovorden eller denne kraft.

Jo, «mannen», Jesus Kristus har talt. Hans «nye og ukjente røst» lød og tordnet ut over menneskeslekten for snart 2000 år siden. Men ennu er han temmelig ukjent. Hans lære og påvisninger er fremdeles ikke anerkjent i praktisk samfundsmessig betydning. Derfor kan den samme replikk som Jesus lot falle til datidens religiøse ledere, ha samme gyldighet i dag:

«Men meg tror I ikke fordi jeg sier eder sannheten. Hvem kan overbevise meg om synd (løgn)? Men sier jeg sannheten, hvorfor tror I da ikke?» (Joh. 8.45.46).

***

Både fra religiøst hold og især fra de profesjonerte politikere blir det argumentert med at Jesu lære ikke har noe med vårt jordiske samfundsliv å gjøre. Jesu lære gjelder vesentlig en uforklarlig etterdøds affære. Den kan altså ikke forklares og er derfor ikke tjenlig i det praktiske samfundsliv. Denne oppfatning doseres i kirke og bedehus og blir så opptatt av politikerne som på sin side hevder at samfundslivet og dets problemer blir deres sak. Her på jorden er det vi i flertallet, eller i visse forhold, dikteren som ordner opp i samfundslivet.

Når altså de kristne-etikerte religiøse prester og predikanter om-dikter Jesu Kristi samfundslære til en uforklarlig etterdødstilstand, så følgelig overlates dermed menneskene og deres samfundsliv i de politiske fikse ideers vold.

Men ovenover og utenom disse

påstander og feiloppfatninger virker den evige, sanne selvvirksomme lovorden i naturlig mejostat, og denne lovorden har akkurat samme funksjonsbetingelse og skjebnebestemmende betydning for menneskene, som den ellers har for alt liv og bevegelse i universet. Av denne kjennsgjerning forstår vi betydningen i Jesu lære der det heter: «-- lat denne lovorden = faderens vilje skje, som i himmelen» (universet) så og på jorden (blant menneskene).

Denne sats fra vår gamle sosiale bønn, er ikke religion i vanlig forståelse. Den er nemlig blottet for mystikk. I denne sats ligger jo i grunnen en natur-logisk og strålende livsnært ønskemål. Eller finns der fnugg av sann fornuftmessig, eller noen logisk begrunnelse i den ting at menneskene skulle vært utstøtt og ekskludert eller på noen mystisk måte ikke skulle være tatt med i skaperprosessen universelle lov og orden?

Jesus bruker altså uttrykket «faderens vilje». Det har akkurat samme betydning som når vi i vår tids språkbruk sier: Universets lov eller naturens lovorden, for naturens eller universets lovorden er jo skaperens verk. Det hele er underlagt skaperens lov eller vilje.

Naturligvis er menneskene inkludert i faderens vilje og selvfølgelig er vårt samfundsliv, både økonomisk og sosialt, innbefattet og grunnlovshjemlet i skaperens universelle lovorden. Derfor ligger der en livsbetingende sannhet i replikken av Mesteren når han sier: «Søk først gudsricket og dets rettferdige (lovorden) så får vi alt annet i tilgift».

Det er altså ikke skaperen og opphavet til alt og alle som har ekskludert eller utstøtt sin skapning mennesket fra sin harmoniske, selvvirksomme lovorden og dermed forårsaket linjebrudd og kortslutning med påfølgende tragedier i krig og innbyrdes destruksjoner (ødeleggelser). Men det er menneskene selv som i uvitenhet og feiloppfatning, i fantasteri og mangel på lys, har skieit ut og har brutt selve livets universelle grunnlov, har brutt forbindelsen med sitt universelle opphav og

■ forts. side 10

Samfunnsliv

Sosialpsykologisk avis

Organ for folkebevegelsen
for ny livsorientering
(Tidligere Samfundspartiet)Bertram Dybwad Brochmann
grunnleggerDag Ove Johansen
8200 Fauske
tlf. 756 42 754E-post: dagoj@online.no
redaktør

Grunnlagt 1931

Anders Ryste
disponent og hjelperedaktør
6150 Ørsta

Med i redaksjonen

Astrid Strømme
Indre Sædal 16, 5098 Bergen
Tlf. 555 90 982 (mor'gon/kveld)Aase Brenne
Utløbakken 43
5260 Indre ArnaVed innbetalinger benyttes
NB! Postgironr.: 0532.08.40645Internett: www.samfunnsliv.no

Oss glemsomme i mellom

Av Arne Nygaard, Stathelle

For en stund siden ble det uttalt i et TV-program at Kina på noen tiår hadde gått fra et totalitært til et autoritært styre. Det er nesten for godt til å være sant. En femtedel av jordens befolkning har på noen tiår greid det vi i Vesten har brukt århundrer på å oppnå.

Bare langsomt kom demokratiet i kjølvannet av det autoritære styre. Vi prektige nordmenn brukte nøyaktig 100 år før vi fikk allmenn stemmerett. Kanskje får mine barn barn høre at det tok kina noen tiår å gå fra autoritært styre til demokrati. Etter mitt skjønn er det i dette perspektiv vi bør diskutere Kina og OL 2008. Sannsynligvis er ikke demonstrasjoner rette veien å gå.

I Vestens historie har tilbakeslagene vært mange. Nazismen kanskje det verste, og den var ikke bare tysk. I trygg forvisning om at jobben ville bli gjort skikkelig, overløt tyskerne til norsk politi å arrestere jødene høsten 1942. Det samme skjedde i Frankrike. Den norske polititjenestemannen som ledet arbeidet, beklaget senere at han fikk for kort tid til planlegging. Resultatet kunne da blitt "enda bedre". Denne politimannen sto i tjeneste til 1963 da han gikk av med pensjon.

Når vi først er i gang, tar vi mer fram fra glemselen. Vi setter oss på tilhørerbenken i Stortinget 9. mai 1934. Det er lov om sterilisering som skal behandles. Saksordføreren er Erling Bjørnson (dikterhøvdingens sønn). Noen setninger fra hans innlegg:

"...at det blir imperativt nødvendig for et folk i den henseende å drive folkebruk, som man i dag driver gårdsbruk, dersom man vil trygge folket en lykkelig og trygg fremtid."

Han sier også:

"Det er med dette syn på fremtiden at Tyskland er gått til tvangssterilisering for å befri de kommende generasjoner for å trekkes med en overbelastning av degenererte mennesker."

Og videre:

"Våre etterkommere vil kanskje bebreide oss at vi ikke straks går til mer drastiske forholdsregler."

Dette sies fra Stortingets taler-

stol. Det er uhyggelig å lese hele innlegget til Erling Bjørnson. Loven ble vedtatt mot en stemme (Samfundspartiet ved G. E. Bonde. DOJ's kommentar). I 1936 roste de tyske nazistene den norske steriliseringsloven. På en propagandaplakat var det bilde av de nordiske lands flagg, ed tittelen: "Wir stehen nich alein!" Den naziroste steriliseringsloven av 1934 beholdt vi helt til 1977. Behandlingen av omstreiferne er et annet mørkt kapittel i vår nyere historie.

Først på 1900-tallet ble det satt i gang tvangsfornorsking av samiske barn. Det ble i realiteten forbudt å snakke samisk i skolen. Det var den norske stat som sto bak. Skoledirektøren i Finnmark fra 1902 til 1921 – som fikk navnet Bobrikoff – kunne gi "positive tilbakemeldinger" til departementet om resultatet av tvangsfornorskingen. Lærerne hadde vært plikttoppfyllende og lojale. Det ble i samme periode lagt hindringer i veien for at samer kunne få utdanne seg til lærere. I 1952 da vi arrangerte vår første vinterolympiade, kunne samiske barn risikere å få smekk på fingrene dersom de sa et samisk ord.

Kanskje vil ydmykhet overfor kineserne ha større effekt enn prektighet!

AVGIFTSKÅTE HALVORSEN

Man kan begynne å lure på hvorfor den rødgrønne regjeringen vil hente mer penger til statskassen ved å øke drivstoffavgiften, legge moms på kulturarrangementer osv. Er ikke pengebingen feit nok fra før for den avgiftskåte finansminister Halvorsen fra SV? Hvor er det blitt av helhetstanken og solidariteten fra erkesosialistene?

Man behøver ikke mastergrad for å skjønne at økende drivstoffutgifter fører til prisøkning på det meste av varer og tjenester her i vårt meget langstrakte land. Så kommer kravet om økende lønninger fordi levekostnadene øker, og så har vi det gående i denne hysteriske lønns- og pris-spiralen.

Vi får si det med gamle gode Stabel fra Dagbladet: "God bedring!"

DOJ

Nåslø (nesle) til sprøyting

No er det tida til å slå og rydde nåslefeldet (neslefeldet) dersom de skal bruke nåslø til sprøyting.

Det er vel snart jordbærblomst som skal sprøytest, fyrst i blomstringa, seinare midt i blomstringa og på slutten.

Nåslø veks opp til seinare sprøyting.

Resultatet er like bra som Euparen, ja, nåslø styrker planta og er bra for jorda.

Stapp karet, stort eller lite, etter behov. Har de større åker med jordbær eller korn, går det an å fylle hagesprøyta med nåslevatn, bare tunna er stor nok og med tappekran nederst. Godt varmt vatn i tanken med slange festa på varmt vatn-skran og tappe over nåslø. Legg press på nåslø so den ikkje flyt opp.

Til sprøyting er det nok den står natta over. Den kan ellers bli for sterk. Sil og ha i bindemiddel, kan bruke grønsåpe piska ut i litt kokans vatn. Seinare kan de ha nåslø i plastdonk og tømme på kaldt vatn og la den stå til gjødslevatn. Dette kan stå heile sommaren til gjødsling, men må da bruke 1 liter på 10 liter vatn, ellers kan ndet brenne. Brukar de dette på roser, med sprøyting og gjødslevatn nokre år, er det muleg dei er fri for lus seinare.

Gvarv, 20. mai 2008,

Ingrid Lia

LEDER -

Karls Evangelium

Som et apropos til innlegget i "Oss glemsomme i mellom" i dette nummer av Samfunnsliv:

I 1934 vedtok Stortinget den såkalte steriliseringsloven som skulle forhindre at uønskede individer skulle føre slekten videre. Dette gjaldt bl.a. åndsvake og tattere. Det var ett eneste parti som stemte mot denne umenneskelige loven: Samfundspartiet, ved varmann for partiets leder Bertram D. Brochmann, ingeniør Gjert E. Bonde. P.g.a. sitt menneskesyn var det en total umulighet for ham å gå inn for et slikt forslag.

I mellomkrigstiden arbeidet venstremannen og apoteker Jon Alfred Mjøen med sine rasehygieniske teorier på Rasehygienisk Institutt i Oslo. Hans forskning var et viktig element i nazistenes raseteorier før 2. verdenskrig. Dette fremkom klart etter at undertegnede var på et besøk på Wannsee-sentret (i dag et museum) i Berlin der tyske SS-offiserer hadde sitt berømte møte som kom med den endelige løsningen på jødespørsmålet.

Karl Evang satt som helsediktator fra 1938 til 1972 med uinnskrenket makt og myndighet, et grunnleggende element i sosialdemokratiet under Arbeiderpartiet. Han snakket om "den gode folkestamme". Dette er en finere omskriving av begrepet rasehygiene. Utgangspunktet var på en måte å foredle arbeiderklassen som var utsatt for mye sykdom og dårlig ernæring. Men denne Evang-eliseringen førte med seg et rasehygienisk aspekt: sterilisering, først og fremst av psykisk utviklingshemmede og tattere. Men det fantes andre kriterier også: hustruene til alkoholikere kunne også bli sterilisert fordi mannens dårlige egenskaper og arv ikke skulle føres videre på barna.

Nå fremkommer det at det i et hemmelig rasehygienisk sentralregister utarbeidet av Karl Evang og overlege Ole B. Munch ved Emma Hjorts hjem er navngitt over 11 000 norske familier. Myndighetenes klare oppgave var å sterilisere bærere av uønsket arvestoff. Dette er hovedbudskapet i Karls Evangelium.

I det sosialdemokratiske skapet synes det som om det finnes utallige skjeletter som vil ut. Den viktigste lærdommen vi kan trekke ut av dette er at det ikke er den genetiske arvemassen som er til størst fare for et samfunn, men derimot sosialt arvegods og brunt slagg fra de gode sosialdemokrater med Karl Evang i spissen.

□ DOJ

Redaktører 2008

JANUAR: Dag Ove Johansen
FEBRUAR: Astrid Strømme
MARS: Dag Ove Johansen
APRIL: Astrid Strømme

MAI: Dag Ove Johansen
JUNI: Astrid Strømme
AUGUST: Dag Ove Johansen
SEPTEMBER: Astrid Strømme
OKTOBER: Dag Ove Johansen
NOVEMBER: Astrid Strømme
DESEMBER: Dag Ove Johansen

Glem aldri Holocaust

De historiske aktører under Holocaust blir i dag av faghistorikere inndelt i tre kategorier, utøvere, offer og tilskuere. Den mest problematiske kategori sett fra et moralsk synspunkt er de tause tilskuerne som visste, men som ikke gjorde noe eller lot som de ikke visste om det som skjedde.

Av **ARNSTEIN VADA**

Det er i alle henseende problematisk i utgangspunktet å tilskrive noen ansvar for handlinger som faktisk ikke er utført av dem og det er vanskelig å anklage dem for kunnskap de ikke erkjenner men som vi veit faktisk fantes. De som kritiserer denne tilskuermentaliteten mener at de faktisk er delaktig i forbrytelsene fordi de ikke grep inn eller protesterte.

Vi vet i dag at de vestlige demokratiene fikk mange bøtninger om å hjelpe jødene. Selv om vi i dag i Russland for eksempel opplever en stadig økende antisemittisme, var det faktisk slik at selv om Sovjetunionen under andre verdenskrig gjorde lite eller ingenting for å bistå jøder, så diskriminerte de dem heller ikke. Vi vet at Vatikanstatens holdning vekslet. Det var mange prestere som hjalp jødiske barn under andre verdenskrig. Men det fantes også prestere som faktisk hjalp krigsforbrytere til å rømme til Sør-Amerika etter krigen. Det pavelige sendebudet Angelo Rotta i Budapest hjalp tusenvis av jøder, mens for eksempel presten Josef Tisi i Slovakia var direkte ansvarlig for å ha sendt tusenvis av jøder til gasskamrene.

Men hvordan var det med holdningene til den jevne mann og kvinne i Tyskland under andre verdenskrig? J.P. Stern, engelsk historiker og øyenvitne til grusomheter under verdenskrigen, uttaler således dette: «Det synes som om folket i det tredje riket visste så mye (for eksempel om drap av landets tyske medborgere) eller så lite (for eksempel om drapet på landets jødiske medborgere) som de hadde lyst til å vite. Hva de ikke visste, ville de heller ikke vite av åpenbare grunner. Men å ikke ville vite, betyr alltid å vite tilstrekkelig for å vite at man ikke vil vite.»

Allerede fra første dag av den tyske

okkupasjonen av Polen, var vold og brutalitet en del av hverdagen. Polakkene visste antagelig ganske mye om det som skjedde i utryddelsesleirene. Historikeren mener at det var få polakker som direkte samarbeidet med nazistene. Men det var vanlig at polakker anga jøder på flukt til myndighetene eller tok betalt for å hjelpe dem for deretter å forråde dem til myndighetene. På den annen side var det mange polakker som med risiko både for egne såvel som sine familiers liv hjalp jødiske naboer.

Motstandsbevegelsen Zegota satte alt inn på å redde jøder. Før andre verdenskrig var forholdet mellom jødene og polakkene preget av gjensidig mistro. Til tross for dette hendte det faktisk under andre verdenskrig at overbeviste antisemitter i Polen hjalp jøder, enten av religiøse grunner eller simpelthen fordi de var naboer. For selv om historikerne er enig om at antisemittismen sto sterkt i Polen, så var det ingen utenom jødene og sigøynene som fikk lide mer under nazismen enn nettopp polakkene. Derfor hadde de til en viss grad sammenfallende interesser.

Det som imidlertid står som en virkelig skamlett i polsk historie, er det som skjedde da 300 000 av i alt tre millioner polske jøder vendte hjem til Polen etter krigen. Mange jøder ble da mishandlet av den polske befolkningen, og mange måtte flykte på nytt. I dag er det faktisk slik at mange unge polakker begynner å interessere seg for denne svarte delen av polsk og jødisk historie, de undrer seg over de tomme bønnehuse og minnene etter nazismen i Auschwitz og andre steder. Men jødene er borte.

Nazi-Tysklands forfølgelse av jødene var forvirrende for mennesker i de vestlige demokratiene. Mange ønsket nok å hjelpe mennesker i nød, men samtidig holdt de dørene stengt av redsel for å slippe inn tusentalls jøder. Og få politikere torde utfordre nedarvede fordommer mot jødene. I februar 1939 sa Sigfrid Hansson, direktør for sosialstyrelsen i Sverige: «Vi har icke varit særskilt generøsa med uppehållstillstånd för främlingar, som undan förföljelse och terror sökt sig hit.»

Høsten 1942 kom det stadig mer informasjon om massemordet på jødene, og trykket på de allierte om å gjøre noe økte, men fremdeles skjedde det så godt som ingenting. Da den amerikanske regjering til

slutt dannet en organisasjon for å hjelpe jødene, War Refugee Board, protesterte faktisk den britiske regjering og kalte initiativet for et reklametriks. Den 13. mai 1939 la for øvrig 1000 jødiske flyktninger ut på reise med SS St. Louis. Deres mål var Cuba, men der ble de avvist. De fikk heller ikke komme til USA. En dryg måned senere måtte de returnere til Antwerpen. De fleste av dem havnet senere i utryddelsesleirene og omkom.

Selv om den amerikanske hjelpeorganisasjonen fikk gjort en del, er historikerne stort sett enige om at den amerikanske politikken under Roosevelt for å hjelpe jødene mislyktes. Derfor er det en riktig konklusjon å si at de vestlige demokratiene for en stor del stengte dørene for jødene under andre verdenskrig, noe det ikke er skrevet altfor mange sider om i historiebøken til de allierte seierherrene etter andre verdenskrig.

Det finnes i dag filosofer som hevder at en full forståelse av det som virkelig skjedde under Holocaust for alltid vil ligge utenfor den menneskelige fatteevne.

Men fra det til å fornekte arven etter Holocaust vil være en fare for vår alles felles fremtid. Forfatteren Primo Levi har sagt: det er hverken lett eller behagelig å grave i denne avgrunn av ondskap. Man er fristet til å vende seg bort med en grimase og man vegrer seg for å se og høre: Det er en fristelse man må motstå.

Man kan nok ønske seg at dette ubehagelige emnet ikke fantes, men siden Holocaust inntraff har den alltid vært en del av det kristelige-kulturelle Europas arv.

Når det nå er slik at de som opplevde Holocaust begynner å trekke på årene, så er det desto viktigere at vi yngre ikke behandler disse ømtålige og viktige moralske spørsmål på en likegyldig og revisjonistisk holdning til historien, men at vi tvert imot drar frem det som den tause tilskuermasse under andre verdenskrig helst ikke ville snakke om: Nemlig sannheten om en kulturstats ? midt i hjertet av det kristne Europa ? masse mord på jøder uten at de vestlige demokratier på en håndgripelig måte gjorde noe for å hjelpe dem. Den sannheten vil for evig og alltid stå som en skamlett i Europas historie.

Geit og sau må ikkje ha silo, det er noko dei ikkje tåler, det går på hjernen. Tydleg bevis ved Haukelid meieri i 1996 da geitemjølka vart dårleg, og kjeongan ikkje måtte ha ein dråpe morsmjølk.

Geita er fullstendig eit naturdyr som om sommaren finn det aller beste av mat, og før siloen kom, og geita fekk rein mat ogso om vinteren, var mjølka som medisinn.

Siloen kom som arbeidssparans, men har ødelagt matkvaliteten både til dyr og menneske.

No er maursyre godkjent i det økologiske av EU. Maursure lagar forurensing til dyr, luft og mat.

**Ingrid Lia,
3810 Gvarv.**

Overvåking

Det er skremmende å høre at man skal lage en lov som tvinger folk til å bli involvert når man ser dyr som lider. Når man ser mennesker som lider og gir beskjed om det, fungerer det i motsatt retning, som nærmest får "varsleren" til å miste jobben.

Våre myndigheter fullfører nå advarslene som George Orwell skrev om i sin bok "1984".

Når Mattilsynet og vår Helseminister Sylvia Brustad får beskjed om alle som lider takket være aspartam, så bli man nærmest latterliggjort og frykter for å bli satt på glattcelle, som de så elegant gjorde med Atle Johan Løvaas, som ikke gjorde annet en å hjelpe sine pasienter med p forsterke deres immunforsvar.

Når den eminente økologiske melkebonden Gustav Kooht, gjorde akkurat det for mennesker, som nå vår landbruksminister forlanger at vi skal gjøre for dyr, blir han bøtelagt! !!

Kjære medmenneske, hvor lenge skal vi la slikt få fortsette?

Når også en annen økologisk interessert bonde, Geir Fossholm i Nes i Ådal, blir ilagt en vanvittig CO2-avgift for å produsere økologisk mat, forteller det med klar tale, hvor latterlig våre ministre holder på.

Våkn opp, kjære folk og vær med på å gjøre noe! Vi skal snart ha et nytt stortingsvalg, så da må vi på et parti på plass, som folk vil ha.

Ramnes, den 29. mars 2008

Erik W. Falck
Velværeforsker

Ureint fôr, ureint vatn

Kvifor skal ikkje departementet eller Mattilsynet stoppa ureint fôr til dyra, og som kjem att som urein mat?

Når vatnet er godkjent, kvifor skal bonden som strevar med mat bli utarma, med stadig utgifter til vanningsprøver?

Er det mistanke om forurensing i mat, – er det vel der Mattilsynet burde vera på vakt?

Maursyre og ureint gjev allergi og sukkersjuka, og dette er godkjent i det økologiske. Kven har ansvaret?

Greit med svar.

2.4.2008
Ingrid Lia,
3810 Gvarv.

TANKA VED BEKKEN

Av Reidar Jakobsen

Et sted der opp i fjellet – æ vet du har ditt hjem
Lille bekk i dalen som skal te havet frem
Der blir du henta – på ny te fjellet hen
Alltid den samme og kommer støtt igjen

På den lange reisa fra fjell og ned mot hav
En melodi ble spilt, som liv i stillhet ga
De trolske tonan blanda med fuglans glade sang,
Fortelle om en sommer som åpna har sitt fang

Det e i slike stunda at tankan vandre kan
Den kjenne ingen grensa. Den har sitt eget land
For mange år sida her rydda ble en gård –
En tankes vei e slutta der gamle tufta står

Men ennu ser vi stien som går mot bekken ned
Der mange slekta vandra – den har sin saga med
Det klare vann den skjenka på børtre bært frem –
Ser mæ te bake – her va engang et hjem

Lammedød

Hørde i radio det var mange lam som var døde i Lindås i Bergen. Grunnen var kattelort i siloen vart det sagt.

Da blir det vel vanskeleg å vera katt der. Men spar katten so lenge.

Da eg hørde de fôra med silo, fekk eg ein annan tanke. Dette året må de tenke rein og god mat for sauene. Heng gras på hesje, so både kløver og urter blir tatt vare på i vinterfôret. Lauvkjerv er vel både vitamin og trivsel for sauene, da blir det nok freske lam neste år tenker eg.

Håper ikkje sauene har fått skade so som geita, der dei sidan 1996 har tatt kjeongan uten ein drope mjølk fra mora, for å bygge opp ei ny stamme. Da håper eg dei tenker rein mat.

Gass i gjødselkjellar

Arbeidstilsynet ved Arne Bergsholm advarte i radio dei som skal åpne gjødselkjellar og ta ut gjødsel. Han snakka om halm og fleir ting som var i kjellaren, men ingenting om fôret til dyra som går gjennom dyret og kjem att som skitt i kjellaren.

Det er maten til dyra dei fyrst må tenke på. Har det vore dyr tidlegare som har fått silo med maursyre som ensilering (?) eller dei dyra som er der no, fær dei silo med syre?

Etter maursyre vart bruka som ensilering vart det ikkje vanleg fjøslukt, nei, ei skarp vond lukt.

Gassen av maursyre er livsfarleg å arbeide med når den kjem i silo, sammen med gras blir den ikkje borte, den blir der. Denne blandinga går gjennom dyret og endar i kjellaren. I kjellaren blir det mykje av denne gassen, som ét både sement og jern, so fleir golv har rasa.

Det skifter ofte navn på ensileringsveska, derfor er dei, det eg høyrer, ikkje klar over at det er maursyre dei brukar.

Hørde om ein bestefar og sønn som mista livet i gjødselkjellar for 70 år sidan. På den tid var det vel dei begynna med maursyre, tenk og vist om den var bruka der? Fleir omkom med å legge i silo. Ulykka i Lunde no, hadde det der vore nytta maursyre tidlegare år? Eller var det høy med ensilering no, kanskje rundball uten å vite kva slag ensilering? Kanskje maursyre?

Det er mange år sidan eg hørde ein bonde fra Østfold med mange dyr sa "gjødsla er meir gift til jorda en gjødsel".

Li9vet i jorda må vel vera drept

fordi fôret dei høstar til vinteren ikkje er fullverdig, med anna kadmium mangel. Kadmium er metall og gift sa Mattilsynet, dette blir tilført i mjølet. Kvafor mjølk og mat blir det av dette? Lauvkjerv kan truleg erstatte mange ting?

På seminar i Bø Telemark da det økologiske starta, var det ein dyrlege som sa "når kua fær mat som ikkje behagar, blir juret som ei nyre og skil ut".

Maursyre har no nokre år vore godkjent i det økologiske bestemt av EU, med velsignels av departement.

Litt tilleggsfôr med foraform (83% maursyre) intil tørt høy var nok til at eg fekk spørsmål om sukkersjuka. Dette var 5 liter mjølk.

Sukkersjuka og allergi kjem av ureint, dette har mest eksplodera i fleir år.

I Haukelid meieri 1996 vart geitemjølka for dårleg, ostemassa til eksport vart for skarp. Her var det silo og ureint mjøl. Men geiten hadde ogso blitt sjuka, so kjeongan som kom til verden i live, måtte ikkje ha morsmjølk, kunne plutseleg bli lamme. Tok derfor kjeongan fra uten ein drope morsmjølk for å bygge opp ei ny stamme. Siloen ødelegg hjernen på sau og geit. Maursyra ødelegg gjeringa på all ost med slikt fôr.

Maursyra gjer utslag både til død og masse fordervels. Vil alle slutte med dette? Stor skam av departementet og følge opp EU.

7.4.2008,
Ingrid Lia,
3810 Gvarv.

TIDA GJEMME SINE SVAR

Av Ingar Jakobsen

Ei ny sol rødme – kveld e nær
Ild og skygge – blod silt i trær
En ny vår kan under himmel gro
Vil den vokse – og hos dæ bo?

Refr.:
Tida gjemme sine svar

En ny morra lyse klar –
Vekke alt som sove har
En ny dag – møte dæ -
Stille hviske "ka gjør du med mæ?"

Refr.:
Tida gjemme sine svar

En ny vind røre vann –
Bølga vandre mot di strand
En ny sal – tona vil inn
Kan du hør dem – flyr de ut av sinn?

Refr.:
Tida gjemme sine svar

Et nytt liv – e født nu
Det som komme vet ikke du
En ny vei – der andre tanka bor
Skal du følg den – elle gamle spor?

Refr.:
Tida gjemme sine svar

VÅR I NORD

Av Reidar Jakobsen

Se det spire og det gror,
Også her langt mot nord
Vinter har gitt tapt for vår -
Naturens lov fra år te år

Liv i dvale, land og hav,
Våkne i fra si grav
På ny ska artan leve, fø
I vårens lys og morra-rød

Fuglans sang fra fjell te fjære –
Tona te vårens ære
Kor alt levende på jord
Stemme med i samme kor

Land mot nord i all sin prakt,
Har sæ kledd i vårens drakt
Naturen bydd sæ har te fest
Her vårt hjerte i dens gjest

Lyse natt, trolsk og skjønn,
Va den lange vinterdrøm
Som gjennom mørket ga oss mot,
Langt mot nord å feste rot.

Fjord, fjell, dal og li –
Vandre om på gammel sti
Sol som går i havet ned
E eventyr vi her får se

Påmelding til:

Hordaland Nei til EU: hordaland@neitileu.no
w/ Marte Mjøs Persen tlf: +47 916 55 699
Deltakeravgift kr.300,- (eller kr.100,-/dag)

Betales til: **Nordisk Folkerikslag 2008**
Norge- Postbanken 0531.51.14855
Sverige-
Danmark-

Konferansested:

Nordhordland Folkehøgskule
Folkehøgskulen ligger i Frækhaug ca. 1 time
med buss fra Bergen bussterminal (ved
jernbanen.) til Frækhaug senter. Bussene (300
seien) går ofte. se www.tide.no

Priser: Dobbelrom kr. 450,-/pers. Enkeltrum
kr. 550,-/pers. Prisene inkl. mat på skolen.
Alle rom har dusj og toalett.

Konferansetelefon: 93 64 44 41

Innledere:

Peter Ørebeck (N)
Maria Walberg (N)
Ole Krarup (DK): Tidl. medlem af EU-
parlamentet for Folkebevægelsen mod EU,
professor, dr.jur. Københavns Universitet.

Kolbrún Halldórsdóttir (IS)

Ruth Solveig Hemstad (N)

Jens Frøbrich Møller (DK)

Ragnar Nilsen (N)

Krister Skånberg (S)

Bjørn Jacobsen (N)

Juliane Henningsen (Grønland)

Kontaktpersoner:

w/ Torbjørn Dahl (N) w/ Jesper Mørville (DK)
Tlf: 47 612 61 458 Tlf: 45 396 33 537
torbdahl@online.no jespem.morville@mail.dk

w/ Jørgen Bengtson (S) w/ Gerit Søderholm (F)
tel 46 8 720 20 20 geritsoerholm@yahoo.com
jorgen@infopress.se

w/ Ragnar Arnalds (IS)
ragnar@rcc.is

Nordisk Folkeriksdag/ folkemøde 31/7-3/8 - 2008

Konferanse:
Økt nordisk samarbeid

**Nordhordland Folkehøgskule,
Bergen, Norge**

Dagbladet på nett: Bush-rådgivere skal bygge opp Frp

Fremskrittspartiet tar steget ut i verden og håper at noen av verdens mektigste liberalistiske og konservative tankesmier kan hjelpe partiet til å oppnå regjeringsmakt.

Flere av de mektigste tankesmiene i verden skal hjelpe Frp til regjeringsmakt, skriver Aftenposten.

Cato Institute, American Enterprise Institute og Heritage Foundation er blant dem. Disse tre organisasjonene er blant de mektigste premissleverandørene for republikanerne og president George W. Bush.

En annen aktør som skal bygge opp Frp, er Ayn Rand Institute, som blant annet har gjort seg kjent med sin knallharde islamkritikk. Videre skal en av de sterkeste kritikerne av FN's klimapanel - Science & Environmental Policy Project - bistå Frp med kunnskap, kurs, seminarer og nettverksbygging.

Frp-formann Siv Jensen har allerede blitt undervist ved de liberalistiske pressgruppene Institute of Economic Affairs og Adam Smith Institute i London. Jensen har i tillegg hatt personlige møter med David Frum, som tidligere var rådgiver og taleskriver for George W. Bush.

Jensen har dessuten møtt president Yaron Brook i Ayn Rand Institute og Thatchers tidligere konservative finansminister Nigel Lawson.

- Det er viktig for oss å bygge kontakter og hente kunnskap, ikke minst med tanke på den dagen vi sitter i en regjering, sier Jensen.

Frp har dessuten utpekt 14 europeiske partier som Frp-ledelsen vil ha tettere kontakt med, alt fra det svært markedsliberalistiske Reformpartiet i Estland til det konservative partiet i Storbritannia.

- Dagbladet.no tar feil

- Eksportsubsidie er eit hinder for utvikling i verda, både i høve til oppbygging av u-land og i høve til rettferd i verdshandelen. Noreg har kuttet 100 % av eksportsubsidiene sine. Da er det feil av Dagbladet.no å hevde at Noreg må kutte enda meir i subsidiene. Stort betre føregangsland er det vanskeleg å bli.

- Dagbladet.no har misforstått debatten om subsidier på eksport av matvarer.

**Torbjørn Horsberg Kornstad,
Senterungdommen**

**LESERKOMMENTAR
Fredag 25.04.2008,**

Dagbladet.no tok 23. april opp ei sak om norsk landbruk, ei sak som med krigsoverskrift forkynna at landbruksstøtta i Norge forverrar matvarekrisa.

Les ein imidlertid vidare i artikkelen vil ein fort finna ut at overskrifta er laga på sviktande grunnlag, og overhøvd ikkje står i stil med det eigentlege innhaldet.

Saka er nemleg at ein forskar frå UMB har kommi fram til at produksjonsdrivande støtte fører til at ein tidvis vil få overproduksjon av matvarer - og dermed vil overskotet bli dumpa på marknadar i u-land. Slik får ikkje u-landa moglegheit til å bygge opp eigen land-

bruksproduksjon. Dette er absolutt sant, men berre for dei landa som faktisk eksporterer landbruksvarer.

Men Noreg er ein nettoimportør, og eksporterer ikkje landbruksvarer i det heile teke.

I Noreg importerer vi rundt 50 % av maten vi et, og tendensen er at prosenttalet stig. Samstundes har vi fjerna alt som heiter eksportstøtte, eller i alle fall det vesle som var av det. Det dreide seg om 300 millionar til sal av jarlsbergost.

Då er situasjonen mykje verre i land som EU og USA. USA gir store subsidier til bomullsproduksjonen sine, slik at dei kan eksportere bomull til under produksjonspris og fullstendig konkurrere ut lokale produksjonar i andre land. EU har til dømes produsert alt for mykje roesukker i ei årrekke, og velta mykje av dette overskotet over på land som eigentleg kunne produsert eget rørsukker både meir kostnads- og energieffektivt.

Dagbladet.no sett fingeren på eit viktig problem, men vel altså å ha heilt feil fokus i overskrifta for å trekke lesarar til artikkelen.

Slik eg ser det har dei lagt eit premiss om at eksportering av subsidierte varar fører til matvarekrise og eit premiss om at Noreg kan vera føregangar ved å kutte i sine egne subsidier til grunn. Ut i frå dette har dei invertert det slik at Noreg er syndebukk fordi vi ikkje kuttar i subsidiene våre no, og brukt dette som overskrift.

Etter mitt skjønn viser dei med dette rett og slett dårleg presseskikk og ei feilaktig vinkling på ei stor global utfordring.

Eksportsubsidie er eit hinder for utvikling i verda, både i høve til oppbygging av u-land og i høve til rettferd i verdshandelen. Eg og resten av Senterungdommen håpar derfor at Dagbladet i framtida vil dra fokuset meir over på kjerna av problemet, og vera med å setta press på land med store eksportsubsidier.

Vi vil samstundes nok ein gong minne om at Noreg har kuttet 100 % av eksportsubsidiene sine. Stort betre føregangsland er det vanskeleg å bli

Den hemmelighetsfulle vekst

av Svein Otto Hauffen

Naturforskeren Goethe, skrev gjerne om "Naturens åpenbare hemmelighet": Kort sagt, at vi er omgitt av natur- og livsfenomener som objektivt sett er åpenbare, men hemmelige for oss, så lenge vi ubevisst forblir hildet av synshemmende fordommer, vane-tenkning og innbilskhet etc. - Følgelig -

Blant miskjente vekster i livets have, lever en sin skyggetilværelse i vår manglende beaktelse. Denne ufortjente image gjelder en av naturens mest interessante og beaktelsesverdige urter, som bør påskjønnnes med en nyvurdering som er den verdig. Slik den opprinnelig var blant lovpriste, i Vår Herres apotek.

Fra Hildegard von Bingen, middelalderens viseste nonne og urtelege, til den ikke mindre kjente naturlege pastor Kneipp. Urten er velkjent i folkemedisinen og anerkjent i moderne naturforskning, som en av de mest allsidig næringsrike og helsebringende maturter. Med sin bloddannende og blodrensende virkning og m. m. Med et optimalt innhold av mineralstoffer, vitalstoffer og et vitamininnhold som overgår de fleste urter såvelsom grønnsaker.

Mysteriøs evne

Urtica Dioesa, er dens navn - som ikke får sine gaver fra himmelen, men fra Moder jord, hvor bare den beste jord synes den god nok. Dens ressurser innbefatter en nesten mysteriøs evne, til med søvn-gjengeraktig sikkerhet å fine og "(for)plante" seg i den optimalt beste jord. Hvor den trives og gror av plantens lyst, i suverent eneveld. Der kommer ingen plante i nærheten av den, hverken i bokstavelig eller overført betydning, og den tåler ingen ved sin side. Ved sitt effektive verneutstyr holder den alle på avstand.

De fleste av oss har vel opplevd at ved gamle setre kan vi se påfallende mye saftiggrønne planter på et bestemt sted: Bak fjøset gjødselhuset, hvor de naturkomposterte rester har bevirket den gode jord, i særklasse. Der trives den som ing-

en annen - vår gamle kjenning med sitt folkelige navn: Brenneslen!

Villmarkens "spinat"

Fordomsbelastet som ingen annen - men gjerne høstet som en kjærkommen og velsmakende maturt av andre, som fordomsfritt bruker folkevett og matvett i helsens favør.

Denne villmarkens "spinat" benyttes enkelt som stuing - og i alle supper med salt-tendens. Mest matnyttig når den ukokt, tilsettes den ferdige suppen.

Og brenneeffekten? Fjernes i enkelhet ved et sekund eller to i kokende vann, før den den småhakkes. (Ved lengre "vannbad" forsvinner verdstoffene i vannet.) Enkelte finner at som stuing smaker det bedre blandet med 1/4 - eller 1/3 økologisk dyrket spinat. Ytterligere smaksforbedring (med eller uten spinat) finner noen med litt "buljong" - lignende pulver: "Vitam-Körning" fra firma HELIOS. Helsekostbutikker har også serveringsklar spinat på hermetiske glass.

Skippertak for helsen?

Her kunne spørres: Hvorfor nesle når det finnes spinat? Selv om spinatproducentene fikk tatt et reklamemessig "skippertak" på konsumentene, ved "Skipperen" som uslålelig "spinat-helt" i tegneserier såvelsom tegnefilmer, virker neslen tifold mere blodstyrkende og livsbefordrende enn spinat.

Neslens venner, i Steinkjer

Flere kunne nevnes, av plasshensyn begrenses til et par. På Gjøvran gård bodde Oberst Quam og fru, Nanna. Hun var klok, kunnskapsrik og fordomsfri; og fortalte gjerne at hun titt og ofte tok med saks, gummihandsker og plastpose, for å hente nesler til middag. Og dertil større mengder som hun fylte dypfryseren med, til forråd for høst og vinter.

Siste ord får Hippokrates - legekunstens far: - La din mat være din medisin - og din medisin, din mat. -

DOJs kommentar:

BDBrochmann var i sin tid ikke så veldig opptatt av den daglige føden man får gjennom maten, men desto mer opptatt av den åndelige føden vi tar til oss. Det er dette som er det helt avgjørende for det livet vi lever her og nå.

Intelligent?

Utdannelse innen vitenskap er utdannelse i å oppfatte verden slik den blir oppfattet av andre. Studenter blir gjort til barn. Men ikke barn i vanlig forstand - nei, barn av den underlige typen vi kaller skolebarn, som sosialiseres inn i et utdanningsmaskineri hvor det først og fremst er evnen til å motta og gjengi andres erfaringer som belønnes. Dette får to konsekvenser. Gjennom først og fremst å gi plass til autoriserte oppfatninger svekkes betydningen av egen personlig erfaring. De blir det vanskelig for avvikende innsikt - det vil si uventede resultater i forhold til teori - å komme til uttrykk.

- Nils Christie

Den politiske partiflora

Klimakrangel – både mellom politikere og mellom vitenskapsfolk – er én grunn til et økende spenningsnivå også ellers blant borgere.

ANDRE SAKER gjør også sitt til at man stadig ser flere partier og organisasjoner dukke frem. Med andre ord; partifloraen tiltar. Forvirring er ett resultat – politikerforrakt et annet – og tilsier at det ved kommende valg settes søkelys på de saker som er ABSOLUTT vesentlige.

KLIMAHYSTERIET er allerede nevnt. Andre saker dukker nok opp etter hvert. Ja, det er mange ting som må frem i lyset – selv om politikere i den sammenheng neppe blir glade for avsløringer.

MANGE ÅR som selvoppnevnt formann/sekretær... i NHP (Norges Hjemmesitter Parti) har medført noe innsyn i hva som har forgått på den politiske arena. Nå må borgere våkne – spesielt de som har latt seg manipulere av de mest aktive, politiske folkeforførere

– og blitt forført inn i galskapen.

LITT SPØK til side. Jeg minner om ordene til redaktør Arne Strand i Dagsavisen, 5.3.06: Dagens stortingsrepresentanter utgjør en sosial og politisk overklasse. Politikk er for mange eneste karrierestige og levebrød.

RESULTATET kan man se: Det nærmest vrirler av veltalende, politiske spradebasser og basserrinner – så langt øyet kan skue. De utgjør Formynderstaten – sammen med byråkratene.

SPØRSMÅLET er fremsatt tidligere – men gjentas nok en gang: Hva har potensielle velgere tenkt å gjøre heretter??

Thorbjørn Andersen.
Halden.

Sporfri melk – legg grunnlaget nå!

Dette står i Bondebladet 17. april.

Det er bonden sjølv som lagar ris til eigen bak, med føret til dyra. Men dei må tenka sjølv. Kvifor kjem Mattilsynet inn etter maten er urein på grunn av føret?

Kvifor kan Debio vera taus og godta maursyre i det økologiske, fordi det er godkjent av EU?

Maursyre kom inn som arbeidsparans, dei slutta og tørke høyet på hesje.

Maursyra har kome med ureint i mjølka, som har utvikla sukkersjuka og allergi, meir for kvart år i mange år.

Det er mange år sidan geita vart sjuk, kva med lammedøden i Lindås ved Bergen? Sau og geit tåler ikkje silo, det går til hjernen. Dyrlege som på eit seminar for fleire år sidan sa, "når kua fær mat som ikkje behagar, blir juret som ei nyre og skil ut."

Det skifter ofte navn på ensileringsveska, derfor er det mange som ikkje veit det er maursyre i den. Har opplevd at ikkje forhandlaren visste det.

No må alle henge grasnet på hesje for å ta vare på kløverblad og urter, so føret blir fullverdig om vinteren.

Av maursyra blir det farleg gass som går gjennom kua til gjødsla, so gjødsla blir som gift til jorda.

De må få slutt på denne vonde sirkel der maten vert urein, på grunn av føret til kua. Gassen forurensar både luft og jord.

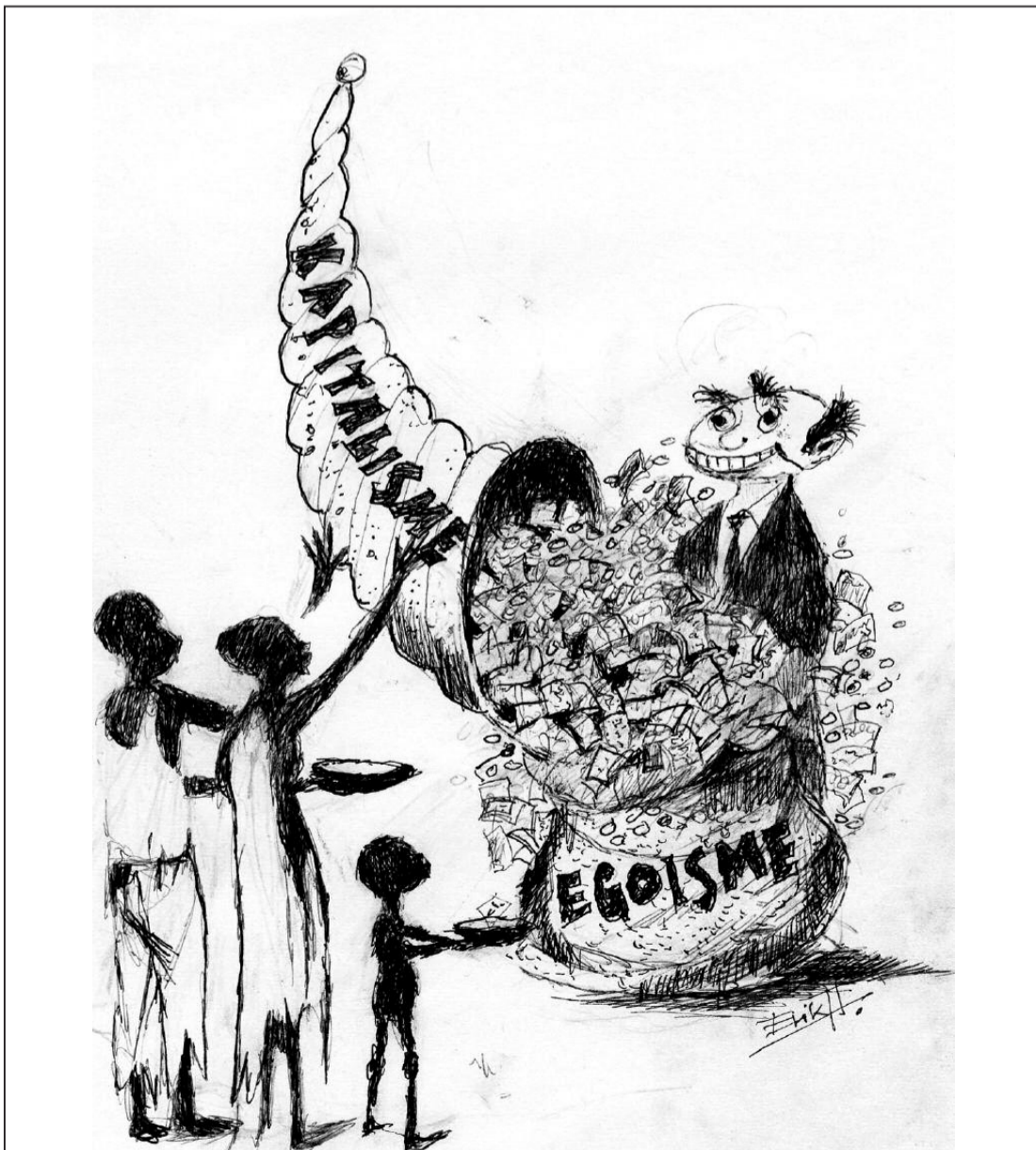
Tørke høyet på bakken og snu med høyvendar, blir bare strå igjen med masse jord.

Få til dugnad og la det bli trivelig å henge grasnet på hesje, tenk for god trening for idrettsongdom og alle som vil bygge opp kroppen. Meir arbeide med føret til dyra, må det bli meir betalt for rein mat.

Heime yste me kjemegod, blank, fin knaost, men da siloføret kom, vart det slutt. Det vart feil gjering, som eg ser og smakar no.

Håper de vil bruka oppskrifta og finne fram til god ost.

Ingrid Lia

ERKJENNELSE OG SANNKJENNELSE

Av Svein O. Hauffen

Anti-materie er reell
Selv om vi ei kan se den selv

Men det er mulig å erkjenne det
Som vi med fysisk øye ei kan se

Hvem har sett strømmen i elektrisitet?
Men om dens virkninger vi vet

Få seere har Herren sett
Flere kan innse - når vi søker rett
Gud kan sannkjennes - gjennom innsiktsvett

FEILEN

Av Svein Otto Hauffen

Den store feilen mange gjør:
Tro verden er slik som den bør.
Nei, det blir verden ikke før
vi selv gjør det vi bør!

Og følgelig, blant godtro-feil:
Blindt kjøp av mer "kjemi-cocktail"
mat-kamouflert i varehus.
Lusne behandler folk som - lus!

Den som er kynisk produserer kjemisk.
De dyrker ikke ØKOLOGISK -
som er farefritt.

Hva bryr de seg om sykdom
eller livet ditt?
For dem er det som teller - kun profitt!

Dyrt kan slikt bli
som går på helsen løs
Når billig-mat blir kjøpt i handle-døs

HEDNINGELOVEN

Av Svein O. Hauffen

For hvor mange av oss gjelder det
at vi ei ønsker å innse
hva vi mot nesten driver med
og gjerne hensynsløst lar skje?

Hvor mange bruker selvkritikk
for å øyne bjelken i sitt "bjelke-blikk"?

En lov for Loke
og en lov for Tor
Er hedningeloven
som praktiseres på jord.

Mest av hver fariseisk rev
som for andre om "livets lover" skrev
-men selv motsatt bedrev!
Og samme også fortsatt gjør
Dobbeltmoraliske nå som før.

Høyre – hva nå?

Spørsmålet har tidligere fått spalteplass – både på lokalt og sentralt pressehold. Men et skikkelig svar har det aldri vært mulig å oppdrive. Så jeg prøver igjen.

POLITIKERES MANIPULERING med den øvrige befolkning synes å være grenseløs.

Hvordan kan imidlertid Høyre forsvare sitt spill i nevnte sammenheng? Det interesserer sikkert flere – for mange har betraktet Høyre som et ikke-sosialistisk parti. (Noe som i dag kan diskuteres). Men når sant skal sies: Høyre er IKKE alene om galskapen. Derfor er det kanskje mer korrekt å utvide spørsmålet i overskriften til dette: Politikere – hva nå?

RIKTIG NOK er det forskjellige navn på de forskjellige politiske partier. Hvis man imidlertid analyserer den gjennomførte politikk – er forskjellen derimot liten. Ja, nærmest minimal. Tidens partipolitikk bidrar av den grunn til en allerede stor frustrasjon blant innbyggere generelt. Og med tanke på stortingsvalget neste år - bør det være et rimelig krav at politikerne i det minste respekterer rettssikkerheten til landets borgere. Som mangeårig hjemmesitter ved valg, vil det derfor være av største interesse med reaksjoner fra politikere. Men de tier nok...?

DETTE INNLEGGET er IKKE ment som surmaget kritikk. Etterfølgende forslag er imidlertid resultatet av en mangeårig og seriøs gjennomtenkning – foretatt av he-

derlige mennesker, som har tatt utgangspunkt i det levende liv – i motsetning til dagens politikere, som befinner seg i galskapens tåkeheim. (Det er således langt flere enn meg som for lengst har sett seg lei av maktmennesker og deres destruktive spill med den øvrige befolkning).

DEN GRUNNLEGGENDE FEIL ligger nettopp skjult i politikernes opplæring til den øvrige befolkning til å tro at stat og samfunn er det samme. Først når denne forskjell er oppklart – er det håp om et fornuftig, demokratisk og norsk løsningsalternativ til galskapen. Alternativet må derfor være i tråd med intensjonene i Norges grunnlov. Basta !

STATEN må med andre ord væ-

re **REN RETTSSTAT**. (Dette betyr at den lovgivende forsamling må pålegge seg en bestemt selvbegrensning, og ikke legge seg bort i alt mulig - men bare befatte seg med de store hovedlinjer). Staten skal derfor ikke ha noe med kulturet og det økonomiske liv å gjøre.

KULTURLIVET og **DET ØKONOMISKE LIV** skal være selvstendige grener av samfunnsmekanismen. (Kulturet og det økonomiske liv må privatiseres – slik at disse to grener blir skilt fra statsadministrasjonen).

STORTINGET er topporganet i statslivet. Som topporgan i kulturet og det økonomiske liv skal det opprettes henholdsvis et Kulturråd og et Økonomisk råd.

TREGRENINGEN - som er andtydet - vil være et tidsaktuelt alternativ og en fornuftig løsning på det uføret vi alle er manipulert inn i. (Men - først må en stor ryddeaksjon foretas innenfor hele landets overadministrerte, sosialistiske system). **FORMYNDERSTATEN** (uansett politisk farge) er ikke noe som nordmenn bør la seg lokke inn i av overambisiøse politikere og byråkrater. Dette lauget må i stedet fjernes på en demokratisk måte. Og det politiske parti som vil gå inn for en slik løsning – bør være av interesse. Også for hjemmesittere.

Thorbjørn Andersen, Halden.

A propos landbruksoppkjøret

– Verdiskapningen er mye større på landet enn i byene

Bare riktig at bøndene får en rettfærdig del av samfunnskaken. Her er det bare å punge ut.

Går vi på inn på nasjonalproduktet beregnet ved såkalte markedspriser, et vanlig mål for verdiskapning etter FN-standard i dag, dvs faktorrinneteksten tillagt indirekte skatter og fratrukket subsidier, så er det riktignok en sammenheng mellom priser og forbrukernes marginale nytte eller behovstilfredstillelse (preferanser), i privat sektor ved fritt forbrukervalg og informasjon m.v. Men det er ikke noen direkte slik sammenheng i offentlig sektor, og det er heller ikke medregnet miljøfaktorer. Det er vel prinsipielt den reelle pengeverdien av total behovstilfredstillelse, dvs totalnyttene, ikke de marginale nyttene, knyttet til ulike næringers produkter, som egentlig skal være utgangspunktet, når den samfunnsmessige lønnsomhet, verdiskapningen, skal kartlegges. Det er ikke så vanskelig å si noe fornuftig om totalnyttene som tidligere hevdet av enkelte økonomer. Man må bare lage "eksperiment-situasjoner" eller valgbetainger som belyser totalvalg, dvs "enten med eller helt uten godet" i stedet for marginale endringer innenfor "både - og" konseptet. Denne teorien, totalvalg-handlingsteorien, er bl.a. mye brukt og utviklet av IIFOR, men det er også røtter lenger tilbake i den økonomiske historien. Vi skal se på et eksempel som illustrerer poenget.

Markedsprisen på vann per slurk, ved å tappe mer fra kranen, er som kjent null. Man drikker seg da helt utørst, dvs til grensenytten, nytten av den siste slurken, er lik prisen, som her er lik null. Prisen på en ekstra slurk vann er lik null, og å drikke seg utørst teller da null i et nasjonalprodukt til markedspris. Dermed er det ikke slik at totalnyttene av dette er null. Får man ikke vann eller tilsvarende væske, dør man ganske enkelt relativt raskt. Prisen på livet er meget høy. Dermed er verdiskapningen i produksjonen og leveransene av vann meget høy, selv om markedsprisen ved å tappe en ekstra liter fra kranen er lik

null. På den annen side er diamanter svært kostbare, har en høy pris pr kilo. Men en kan leve utmerket uten å ha en eneste diamant. Det sier seg da selv at å måle verdiskapningen i en næring eller i et område med nasjonalproduktet til markedspris pr enhet kan bære helt feil avsted, og gi et meget misvisende resultat. Skal vi velge absolutt mellom enten vann eller diamanter til forbruk, kommer vann først. Må man velge totalt enten vann eller diamanter, velger man naturligvis vann. Totalnyttene av vann er mye større enn totalnyttene av diamanter, selv om forbruksprisen på vann er ca null og diamanter har skyhøy pris. Vann er viktigst, har størst nytte, behovstilfredstillelse og bidrag til verdiskapningen, selv om markedsprisen er null, og selv om prisen på diamanter er skyhøy er behovstilfredstillelsen, totalnyttene, for forbrukeren ikke så stor som for vann.

Tilsvarende som for vann gjelder i større eller mindre grad alle nødvendighetsvarer. De har tilnærmet null eller relativt lav pris pr enhet som oftest, men stor totalnytte og behovstilfredstillelse når en kjøper og forbruker optimalt. Lüksvarer er unødvendige og har så lav behovstilfredstillelse at en utmerket godt kan klare seg uten og leve vel, uten slike - selv om prisen er høy. At man likevel kan unne seg litt luksus, rokker ikke ved dette faktum. Behovstilfredstillelsen, nytten, står da ganske i direkte forhold til prisen for luksusprodukter, mens nytten altså er mye større enn prisen x mengden for nødvendighetsvarer og tjenester. Skal vi drøfte om et område eller næring bidrar mye eller lite til verdiskapningen må vi altså se på bidraget til totalnyttene, den totale behovstilfredstillelsen, og ikke markedsprisene, som under visse forutsetninger, som fritt forbrukervalg, god informasjon og rasjonelle innkjøp avspeiler de marginale nyttene, behovstilfredstillelsen av siste forbrukte enhet, og ikke nytten av hele forbruket av varen eller tjenesten. Siden marginalnyttene først er høy og etterhvert faller sterkt for økt forbruk av nødvendighetsvarer når man nærmer seg metningspunktet, blir konsumento-

verskuddet, den totale behovstilfredstillelsen mye større enn markedspris x kvantum for slike produkter, mens totalnyttene av luksusforbruk blir mye mer likt prisen ganger mengden. Siden primærnæringer i hovedsak ligger i distriktene, og dreier seg mye om nødvendighetsvarer, får vi en stor feilkilde ved å bruke markedspris som vurderingsgrunnlag for verdiskapningen for by kontra land.

De samlede kostnadene representert ved faktorrinneteksten, dvs markedspris fratrukket avgifter og tillagt subsidier x volum, blir små i forhold til pengeverdien av totalnyttene for disse nødvendighetsproduktene. Verdiskapningen - total nytte minus samlede kostnader - er i virkeligheten mye større på landet enn i byene. Bare rett og rimelig at bøndene får sin rettfærdige del av dette store samfunnsmessige overskuddet.

Når det gjelder subsidier, så er dette noe som i større grad kommer forbrukerne og mellomleddene til gode enn bøndene. Næringsøkonomisk Institutt og Statistisk Sentralbyrå har f.eks anslått at storparten av den ca halverte matmomsen kommer forbrukerne til gode. Av det resterende faller det mest på mellomleddene, bare en liten del kommer bøndene til gode. Konklusjonen blir derfor at verdiskapningen, til tross for subsidier, er mye større på landet enn i byene. Å legge ned landbruket eller redusere det vesentlig er derfor helt forfeilet. Og skal bøndene ha en naturlig inntektsutvikling sammenlignbar med andre, må det subsidier til, for at forbrukerprisene skal holde seg på et akseptabelt nivå. Slike forhold må en ta hensyn til i landbrukspolitikken og primær- og nødvendighetsvare-politikken generelt. A propos landbruksoppkjøret - Verdiskapningen er mye større på landet enn i byene. Bare riktig at bøndene får en rettfærdig del av samfunnskaken. Her er det bare å punge ut.

V.h. M. Solberg for Folkebevegelsen

Nazismen i systemet

Av Armand Edgar Nyhus

Nazismen kom inn i vårt land i 1945, som ånd og tenkjemåte, og har overlevd i dei politiske leirar, og er i dag i systema. Vi kan nemne det psykiatriske systemet, der menneskja er utan rettssikkerheit, og er prisgitt psykiatrens luner og innfall i det medisinske paradigme. Du er ikkje noko verd som menneskje, er politikken som styrer dette systemet til fordel for ein storindustri som den framakologiske som tjener milliarder i året, nettopp på ein psykiatri utan menneskelegheit.

Demokrati er eit ord som er mykje bruka, men det inneber solidaritet og brorskap (søskenånd), og ein ekte sosialisme der menneske og livet kjem fyrst i rekka, ikkje ein høgrevridd kopi som prøver på liksom-demokrati, slik vi har opplevd det i snart 40 år, og kvar var den demokratiske ånda i eit system som lobotomerte og steriliserte grupper av menneskje i samfunnet, og øydela dei for livet? Arbeidsmannen og kvinna kjempa for eit demokrati, men det vart sabotert av dei leiande i landet, og vi finn at nazi-ånda i andre system også i vårt samhälle, eit slags Waffen SS som blir berre meir og meir brutalt, og som til og med frikjenner og reinvaskar sine egne brot. Vigrid, er ein organisasjon med nasjonalsosialistiske synspunkt, men dei er ærlige, dei står fram og syner kvad ei meiner og er, men systemet i heilskap, har klart å forføre heile det norske folket.

PS. Når eg held fram eit venstresosialistisk samfunn, så er det bygd på det at fullkommenheita av den ekte sosialisme er det desentraliserte samfunn, og slik ein økonomi i samsvar med dette, og ein kristendom som er ekte. DS.

Bertram D. Brochmann: Kunsten å lese Bibelen

Kapittel 10a

(del 10b i neste nummer)

Litt forskudd på framtiden gitt oss av frelseren

I nøye sammenheng med det foregående bør vi se litt på Kristi syn på sin egen person. Hvordan ser frelseren selv på sin *gjenkomst* og hvordan ser han på det rent *psykologiske forhold* mellom ham selv som det store midtpunkt og hans disipler?

Frelseren taler til sine disipler om at han skal gå fra dem. Han sier i Johs. Ev. 16, 6—7: «Men fordi jeg har talt dette til dere, har sorg fylt deres hjerter. Men jeg sier dere sannheten. Det er til gagn for dere at jeg går bort. For går jeg ikke bort, da kommer talsmannen ikke til dere, men går jeg bort, da skal jeg sende ham til dere.»

Hvorfor er det til gagn? Så lenge de kan ta frelseren i hånden og holde seg tett inn til ham som «fører», er det bekvemt og betryggende for dem. Ganske annerledes når de skal «gå av seg selv», og når frelseren skal komme igjen inne i dem selv i ånd og sannhet.

Da Buddha skal dø, sier han det stikk motsatte til sine disipler. Spør meg nå, mens dere har meg, sier han. Alt står og faller med min — Buddhas person. Men Jesus sier uttrykkelig at når han går bort, så vil det litt etter litt demre for deres egen bevissthet. Deres eget åndsliv vil begynne å våkne og ta dem selv i bruk. Da vil disiplene begynne å rette sin oppmerksomhet innover, og høre hønen som klukker og kaller på dem der innenfra. De vil selv bli møter som kan gi andre kyllinger mat og varme i rett tid, som far og mor gjør det med sine kyllinger.

Mange gutter og piker her på jorden er blitt til ingen ting, fordi far og mor vil ha dem hjemme og ikke lærte dem å stå og gå på egne ben. Og nettopp slik er det i åndens verden. Slik gikk det f. eks. med Buddhas troende. «Stats»-kirken har heller ingen tro på Gud i deg —

og på Gud i din neste. Derfor må «staten» styre deg, og dine barn kan bli lykkelige som «statens» styresmenn. «Det er likesom et trygt utkomme det da», sa en frue på Hamar. Og tiden vil vise hvor «trygt» det er å leve som hedning i det 20. århundre.

For frelseren må fristelsen på tempeltinden ha vært ganske forferdelig. Han hadde valget mellom å bli verdenserobrere på den ene siden og å lide den mest forferdelige skjebne på den andre siden. Differensen var større for ham enn for oss alminnelige mennesker. Men når Kristus valgte den mest forferdelige linjen, så hadde det sin spesielle årsak, som vi siden skal se nærmere på. Det var nemlig en nå ikke mulig å gjennomføre det riktige som «verdenserobrere». Verden ville straks falle tilbake i det gamle. Det måtte gripes meget, meget dypere inn i vårt mentale indre, dersom det onde og misvisende skulle utryddes med roten.

Å sette seg imot det onde ved maktmidler kunne ingen ha utført mer gjennomført enn frelseren, fordi han visste alt og behøvde ikke å vakle. Men det ville bare bringe en midlertidig seier, og ingen varig positiv frelse. Han måtte gå helt inn i den sterke hus og binde den sterke, for deretter å røve hans gods. Jeg vet ikke om mine lesere allerede nå begynner å ane litt om hva det vil si?

Vi forsøker det samme ved å utgi denne boken. Men for oss er det så meget, meget lettere, fordi frelseren har arbeidet på oss og på vår utvikling i snart 2000 år.

Tenker vi oss nå at «adventister» og andre likesinnede fikk rett som venter frelseren tilbake dalende ned fra skyene slik at hele verden kunne se ham, hvordan ville det da gå? Verden ville juble over sin nye fører og gjøre ham til det store midtpunkt. Man ville dyrke Kristi person, og han ville igjen måtte

flykte over på den andre siden av sjøen for å unngå alle de nysgjerrige blikk og alle de som var *henfalle til persondyrkelse*. Men dette er mye verre enn å være henfallen til flasken «som man sier».

Derfor tror jeg at Kristi gjenkomst vil bli i ånd og sannhet. Og sannsynligvis bare i ånd og sannhet. Det ville ikke ligne Jesus å komme ut av skyene — men ut av den åndelige «religionsskyen», som har skjult ham for oss alle.

Ingen ville heller møte Jesus Kristus og ta ham i hånden enn jeg selv, men jeg tror ikke at Guds rike kommer til oss på den måten.

Kristus skildrer i Matt. 24 meget strålende hvordan «menneskesønnens gjenkomst» vil fortone seg. Vi siterer:

”Om noen da sier til dere: Se her er Messias eller der, da ska dere ikke tro det. For falske Messiaser og falske profeter skal oppstå og gjøre tegn og undere, så at endog de utvalgte skulle føres vill, om det var mulig. Se, jeg når sagt dere det forut. Om de da sier dere: Se, han er ute i ørkenen, da gå ikke derut, se, han er inne i kamrene, da tro det ikke. For som lynet går ut fra øst og skinner like til vest, således skal menneskesønnens gjenkomst bli. Hvor åtslet er, der skal ørnene samles. Men straks etter de dagers trengsel skal solen formørkes og månen ikke gi sitt skinn, og stjernene skal falle ned fra himmelen, og himmelens krefter skal rokkes. Og da skal menneskesønnens tegn vise seg på himmelen, og da skal alle jordens slekter jamre seg, og de skal se menneskesønnen komme i himmelens skyer med kraft og megen herlighet. Og han skal utsende sine engler med basunens veldige røst og de skal samle hans utvalgte fra de fire verdenshjørner, fra himmelbryn til himmelbryn. Lær en lignelse av fikentreet: Så snart det kommer saft i dets grener, og dets blad springer ut, da vet dere at

sommeren er nær. Således skal også dere, når dere ser alt dette vite at han er nær for døren. Sannelig sier jeg dere: Denne slekt skal ingenlunde forgå, før alt dette skjer. Himmelen og jord skal forgå men mine ord skal ingenlunde forgå.”

Hva står det her hvis vår bibellesning er riktig? 23-26: Man peker ut et menneske, som f. eks. den gang Annie Bessant pekte ut Krishnamurti som den nye Messias. Folk reiste til Ommen i Holland for å se ham. Heldigvis var Krishnamurti selv så klok at han frasa seg verdigheten. Folk vil, skal og må ha «personer» som de kan tilbe. Men tro ikke, sier frelseren. Guds rike kommer ganske annerledes. Se, jeg har sagt dere dette på forhånd for at dere ikke skal fare vill.

Guds rike ligner en kvinne som la surdeig i melet til hele melet var gjennomsyret. Slik naturlig og selvvirksom skapende blir Guds rike til. Her står ingenting i lignelsen om surdeigen eller i lignelsen om sennepskornet som tyder på at det kommer et legeme dalende ned fra regnskyene. Å tro slik kan jeg vanskelig få til å stemme med sennepskornets tro, for sennepskornet har ingen fantasi. Det har all den latende kraft og drift inne i seg selv. Slik er det nok også med Guds rike.

Jeg har en venninne, kall henne f. eks. Aslaug. Hun reiste til Ommen i Holland for å se Krishnamurti. Hun gikk siden på alle mine møter for å se og høre på meg. Så kom Oxford-bevegelsen. Straks var hun med der. Så kom Hitler, straks var hun der. Nettopp slik er det Kristus ser på oss. Vi må ha Kristus ned av regnskyene, så vi kan ha ham som den store fører og se på, ta på, høre på, og føle på. Store tegn og mirakler må vi ha osv. Ja, nå har vi sagt det før det skjer for at dere skal se dere selv, overalt hvor dette skjer.

27. Som lynet opplyser hele landskapet, slik kommer den nye livsorientering til å opplyse verden helt spontant og eruptivt, når tiden er inne. Merk uttrykket: «Menneskesønnens gjenkomst» er lik: menneskesønnen er kommet til sin rett. Hans storhet og herlighet lyser i våre hjerter og tanker. Vi ser hans herlighet født av ånd fra evighet. Verdens religiøse vantro og Djeveleåndens bakvaskelse av menneskesønnen har tapt sitt spill. Som et lyn går dette opp for verden.

28. Og der hvor alle likene — alle de åndelig døde og drukne oppholder seg, der vil alle de herskesyke rovdyr samle seg for å fortære dem. Det vil verden få oppleve. Og det er dette vi allerede opplever nå. Rovdyrene samler seg om åtslene og slåss om dem.

29. «Solen» er bibelens bilde på «kirken» eller folkeopplysningen. Den formørkes. Månen, lik «staten», taper i anseelse og skinner ikke mer. For «staten» fikk sitt lys fra kirken som månen får sitt lys fra solen. Det er en gammel analogi.

Filmstjerner, folkestjerner, kirkestjerner og sportsstjerner faller ned fra den høye vurdering og fra den tilbedelsens himmel på hvilken de før var lysende «stjerner» for godtroende mennesker, som «så opp» til dem. Folkehimmelens krefter rokkes. Det vil si at all den dynamiske åndskraft som hadde skapt hele den kunstige «kulturhimmel» — alt som var «løftet opp i skyene» — disse skapende krefter rokkes fordi menneskene har fått et nytt lys. Deres «himmel» faller sammen.

(del 10b i neste nr.)

Samfunnsliv for 10 år siden:

Kirken og det nye livsbillede

leder ved Anders Ryste

Når ca. 70 prosent av medlemmene i statskirken stiller seg passive til kirkeforkynnelsen, men likevel aktive til dåp, konfirmasjon, brudevigsel og begravelse, så kan dette bare bety to ting. Enten er kristendommen foreldet for nutidsmennesket eller også er teologene kommet langt ut på jorden i sin måte å forkynne livets ord. Homsedebatten er avslørende.

Vi har hatt noen prestere som har klart å samle menighetene. Jeg tenker på Anders Hovden og andre. Men selv Hovden kunne si: Jeg hører på dine ord, men jeg dør i Det gamle testamente. Det nye livsbillede med avsløringene av menneskets kollektive fristelser er ennå fremmede tanker for de geistlige.

Kristendommen er slettet ikke passé. Når så stor prosent av befolkningen fremdeles opprettholder sitt medlemskap i kirken, så er det fordi de aner noe om at der bak seremoniene og alle ritualene, bak dogmene og symbolene finnes et innhold.

Folk som lar sine barn døpe i kirken aner noe om at dåpen representerer en symbolsk innvielsesfest, men at barnet skal innvies til Gudsriket på jord er uklart for de fleste. Det sam-

me er tilfelle med konfirmasjon og brudevigsel. Hva står det for alt sammen? Hva er realinnholdet?

Våre kristelige dagblad, Dagen og Vårt Land, har i den senere tid vært opptatt av en diskusjon om dåpen, både barne-dåp og voksendåp. Så godt jeg har kunnet, har jeg lest og studert både de lærdes og de ulærdes utredninger pluss redaksjonsartiklene, men fra de kristeliges tale er jeg sant og si like klok. Flere enn meg sier det samme. Dåpen skal være en innvielsesfest, men til hva?

For det første. Skal dåpen være en innvielse til livet etter døden eller til livet på jorden? I tilfelle den skal være en innvielse til livet på jorden, skal den da bare være en innvielse til et fromt enkeltmannsliv uten hensyn til om samfunnet går til grunne? Var Kristi Getsemane-kamp en kamp om hele folkets fremtid? Eller gjaldt den bare de enkelte som mest var opptatt av formaliteter uten noen som helst tanke for landets profeterete skjebne?

For det andre. De nyorienterte psykologene har avdekket et forhold i dag som just angår de kollektive seremoni og symbolfristelsene. Hvorfor tar ikke teologene i bruk det nye? Hvorfor vil ikke kirken orientere seg på nytt?

De nyorienterte psykologene hevder at menneskenes psykologi er slik beskaffen at menneske gladelig lar seg henrette 10 ganger om det var mulig, fremfor en eneste gang å ville opp-

gi troen på symbolene og det rituelle. Vil du f.eks. få unge og gamle til å begripe at penger ikke har verdi i seg selv, at de kun er symboler, vil du straks oppleve dette forhold. Og vil du lære menneskene forskjellen på den symbolske dåpen i kirken og dåpens reelle innhold, kommer du opp i de samme vanskelighetene. Du er nemlig nødt til helt å avskrive seremonienes betydning om du skal få innholdet klart frem. Begge deler kan ikke helliggjøres.

Mindretallet i kirken håper og ber. De negative utgjør imidlertid det store flertallet. Hvorledes skal så kirken unngå å bli behersket av dette flertallet hvor kun seremoniene har betydning og livets gud er død? De som da mener noe mer enn flertallet, har samlet seg i sekter i mer og mindre sterk tilknytning til kirken, men har dermed måttet kapitulere på å få menigheten i tale. Sektene har nok med seg selv.

Dåpen symboliserer en innvielse. Barnet skal forlate instinkt og følelsesplanet og komme over til åndsplanet. Ånden ovenifra fra foreldre og foresatte, lekekamerater og skole skal ta bolig i barnet. Barnet skal etterhvert bli en åndens skapning eller en åndens trelt alt etter de indre og ytre vokstervilkår det møter. Så mye kan det sies om dette, men i dag trer det tydeligere og tydeligere frem at de nyorienterte psykologene og sosiologene gir klar beskjed der hvor teologene kommer til kort. Teologien er blitt moderne astrologi.

I NÆRBILDE

Jubileumsportrett

I forbindelse med Inge Lønning 70-årsdag, utkom et festskrift: *Menneskeverd*.

Følgende sammendrag av Gudmund Hernes' bidrag, "Fryktens Lønning", er så kongenialt vel-skrevet, at det taler for seg selv. Her finner vi det nærliggende å minne om Inge Lønning's kritiske replikk-kommentar til Hernes' "re-kord-bidrag" (i Samfunnsliv før jul), hvor han presenterte en epost, angivelig mottatt fra det hinsidige, fra nylig borttagne Einar Førde. Sin nevnte replikk avsluttet I. Lønning slik: "Når Gudmund har fått av seg englehammen, vil det ikke være meg i mot om han skulle føle seg kallet til å svare..."

(se nærmere i Samfunnslivs novembernummer, hvor det hele ble utførlig presentert og kommentert av undertegnede). Hvorfor noe svar fra Hernes ikke kom? Det kan vel (indirekte) øynes mellom linjene i Hernes' "Nærbilde" av I. Lønning.

S.O.H.

Selv om Bergprekenen er et godt utgangspunkt, er den nye norske bibeloversettelsen av den et håpløst utgangspunkt. For her heter det: "Heller ikke tenner man en oljelampe og setter den under et kar. Nei, man setter den på en holder, så den lyser for alle i huset." (Matteus 5:15). Inge Lønning er sikkert selv den første til å medgi at en slik

oversettelse, om den enn måtte være tro mor originalen, berøver oss kraften i budskapet, styrken i metaforen og potensen i retorikken. For Bibelen i original, for oss i Norge, er selvsagt dansk. Her heter det: "Man tænder heller ikke et lys og sætter det under en skæppe, men i en stage, så det lyser for alle i huset." (Matteus 5:15).

Det er dette Inge Lønning har gjort som samfunnsdebattant. Han har ikke satt sitt lys under en skjeppe. Igjen: Tvert imot. Han har brukt lyset til å sette fyr også på skjeppen, slik at hans bidrag på en gang kan flamme opp, lyse opp og ildne – høyere, sterkere, mektigere. Og da er falsk beskjedenhet, falsk saktmodighet, ingen dyd.

Som samfunnsdebattant kjen-netegnes Inge Lønning for det første av bred kunnskap og god husk. Han kan mye og vet mye – og han kobler elementer fra ulike steder sammen på en uventet måte. Der andres innlegg bare brummer og søvndysser som lyden av et fjernt bombefly, der er Lønning som en ilter jager, som kan stupe inn fra flere kanter på en gang. Motdebattanten vet aldri hvorfra det neste angrep kommer.

Det betyr, for det andre, at motdebattanter – det er i dette tilfelle ikke riktig å kalle dem meddebattanter – må gå til dysten med uro, angst og beven for hva som kan komme til å skje.

Som samfunnsdebattant er Inge Lønning ikke først og fremst folke-opplyser – han er polemiker. Det betyr at han stadig gir blodoverføring til debatter som går – ofte tappet fra motstanderen. Mer enn det: Han tilfører debatten adrenalin, både kjemisk og virtuelt. Adrenalin er jo et hormon som stimulerer hjertetakten, utvider blodlegemene og åpner luftveiene. Det produseres naturlig i stressende situasjoner. Ja, særlig i situasjoner der man stilles overfor valget "fight or flight" og man må møte farlige og uventede omstendigheter – altså dem man bringes i med Lønning som motdebattant. Men nettopp ved adrenalin har Lønning ved så mange anledninger vitalisert samfunnsdebatten i Norge. Uten det ville alle vi andre forblitt fattigere i ånden. At Lønning kan så mye gir ham et annet overtak – han behøver ikke kunne saken det strides om. For gjennom teologien er Lønning trent i eksegesen: å utlegge teksten – og å knipe vantro i feil eller fortolkere i vranglære. Han har en usvikelig og ufeilbarlig evne til å zoome inn på hullene i motpartens argumentasjon og til å forstørre disse hullene slik at til slutt bare randen rundt dem blir igjen. Det er polemikerens største gave: å dekke sine egne hull ved å gjøre motstanderens større.

Nettopp fordi Lønning så lett kan koble, kan han også holde de viktigste innlegg uten synderlig

forberedelse. Han kan komme til et møte og først sprette opp konvolutten med sakspapirer etter å ha satt seg ned der, og så, uten et blikk på papirene, men med den største selvfølgelighet, argumentere i vei – bydende, tvingende, eggende. Mens de som møysommelig har lest alle dokumenter og satt seg inn i alle sakens sider, men likevel taper debatten og voringen, vil ha erfart, smertelig, at kjærlighet ikke vokser av å bite i gresset. Gramme i hu må de likevel erkjenne: Lønning har ikke alltid rett – men han er alltid interessant! Det var vel omtrent slik de følte også, de slagne gladiatører og de første kristne som ble båret ut av Colosseum med sandalene først.

Inge Lønning har liten toleranse for å kjede seg. Og han vet at som oftest er han den beste til å underholde i en forsamling – og iallfall den beste til å underholde seg selv. Og da er det ingen grunn til å tie i forsamlingen. For han kan alle retorikkens grep og tricks of the trade. Ikke minst behersker han ironien og sarkasmen. Det er hans sterkeste punkt – og hans svakeste. For der andre famler etter en lykkelig formulering og sjelden lykkes, finner Lønning den instinktivt og umiddelbart. Hans sjel er urolig og hans tanke rastløs – og fremfor alt rask. Der andres ord ofte kommer i veien for det de tenker og ønsker å si, der føyer Lønning's formu-

ringer seg tett rundt tanken om uthever det han vil han frem. Problemet er at den lykkelige formulering kan skape en ulykkelig motdebattant. Ja, noen ganger vinner Lønning debatten, men taper publikum når det skjer en kortslutning mellom hjerne og tunge fordi hjertet ikke kommer med i strømmekretsen.

Selv de som frydes på hans side i en debatt, vet aldri om de vil være på motsatt side i den neste. Dermed stiller den offentlige persona Lønning, den vi kjenner fra polemikkene, personen Lønning i skyggen – den rause, varme og robuste omtanke som han så utvilsomt besitter, også det til overmål.

Og noen ganger kan han derfor også tale mot bedre vitende fordi formuleringen han finner blir ham uimotståelig. Lønning's problem som samfunnsdebattant og polemiker er derfor at han leder seg selv inn i fristelse.

Vel dyrker Høyre enere, men det får da være grenser – selv der. Og da sjansen bød seg på nytt i Bondevik's andre regjering, må vel Bondevik, prestelærd om han er, ha konkludert at i en kurie kan det vel være plass for teologer, men at kirkehistorien har få eksempler på at det samtidig er rom for to paver.

Det er fryktens lønn. Eller fryktens Lønning.

Gudmund Hernes

Samtale med Inge Lønning

Av Svein O. Hauffen

Herr Hernes' veltalende omtale taler for seg – og for debattanten Inge Lønning. Vel og bra – men kommer ikke derved personen Inge Lønning litt i skyggen?

Her kunne noen ord om mitt personlige møte med ham utfylle bildet noe.

Ved en Oslo-visit imøtekom han velvillig mitt ønske om en samtale. Medmotiverende for dette var bl.a. å kunne høre en nærmere begrunnelse for en interessant og megetsigende ytring i et TV-program: "Vi har ikke et legeme. Vi ER et legeme!"

Det ble et uvanlig hyggelig møte i Stortinget. Med raus velvilje viste Lønning meg de lokale severdigheter. Samtalen utviklet seg til en minneverdig kulturell opplevelse, i flere henseender; mest takket være hans empatiske imøtekommenhet. I relasjon til andre betydfulle kulturpersonligheter og forskere i inn- og utland, er Inge Lønning den jeg fra første minutt kunne samtale best med. Som om vi skulle ha vært gamle kjente gjennom 20 år eller mer.

Slik ble hvert minutt av samtale-tiden optimal meningsfylt. Og vi

rakk derved å belyse flere viktige spørsmål.

Den store bok-debatten

Blant nevnte var især den store bok-debatten mellom Luther og Erasmus av Rotterdam, om viljens frihet – kontra ufrihet. Med Erasmus som frihetens talsmann. Den gang nøydet de seg ikke med debattinnlegg i aviser og tidsskrifter. Hele bøker måtte til for alt de hadde på hjertet, og Gud vet på hvilke andre steder. F. eks. på hjernen – iblant. Delvis og gradvis. Eftersom vi begge har lest bøkene, ble nevnte realistisk saksfundert belyst i samtalen.

Inge Lønning konkluderte med at teologiske debatter ofte var mer interessante i tidligere tider enn i samtiden. Noen jeg er hjertens enig i.

På grunnlag av mine teologiske interesser og kunnskaper, tilbød han meg et særtrykk av sin "Erörterung der Gottesfrage", som hans bidrag til teamet: "Gott", i Theologische realenzyklopädie", som redaktør/utgiveren av, bør være taknemlig for.

Naturligvis satte jeg pris på denne spesielle oppmerksomhet, og studerte senere denne dypsindig og skarpsindig interessante utredning

på 40 sider med oppmerksom omtanke. To ganger. For den preges av gjennomført og velformulert klarhet og presisjon.

Også i denne sammenheng, gir Hernes' karakteristikk: "Der andres ord kommer i veien for det de tenker og ønsker å si, der føyer Lønning's formuleringer seg tett rundt tanken og uthever det han vil ha frem", min fulle tilslutning. I det jeg tilføyer: nevnte gjelder også for Inges bror – Per Lønning.

Og hva kunne vel være mer ønskelig enn nevnte – når tanken er å skrive best mulig om – Gud?

DOJs kommentar til Gudmund Hernes og Svein Otto Hauffen: Førstnevnte har vel knapt kjennskap til Bertram D. Brochmanns utredninger om hva teologien egentlig består av, men det burde i hvertfall sistnevnte ved lesning av Brochmanns bøker kjenne grundig til. Mye og mangt kan sies om Inge Lønning, men ett er i hvert fall sikkert, som et medlem av et politisk parti, denne gang Høyre, har han dermed automatisk fått tildelt eller selvpålagt seg en del begrensinger som både offentlig person og som menneske.

EU-problem – bare for Høyre

Etter et innlegg i byens to aviser – mener jeg at spørsmålet bør engasjere flere enn lederen i Halden Høyre – Eirik Milde. Han kom med følgende synspunkter under denne overskrift: Høyre, selvrådere og EU.

TANKEKORSET er etter undertegnede mening fremdeles: Hvordan har Høyre tenkt å gjennomføre et prosjekt med lokal selvrådere – når partiet samtidig går inn for medlemskap i EU?

TIL DETTE kom blant annet følgende svar – like før feiringen av selveste 17.mai: "For det første er Høyre et parti som rent ideologisk ønsker kommunal selvrådere foran en sterk sentral (statlig) styring. Vi tror vettet er noenlunde likt fordelt, og at de beste beslutningene tas lokalt av de som vet hvor skoene trykker. Den rød-grønne regjeringen vi har i dag går motsatt vei, det innføres retningslinjer, lover og bestemmelser slik at staten kan "styre" de lokale myndighetene i størst mulig grad. Her går det et ideologisk skille mellom Høyre og den rød-grønne regjeringen.

Når det gjelder EU er Norge i dag, gjennom EØS-avtalen, underlagt stort sett alle de bestemmelser og regulativer som alle andre land i EU er underlagt. Vårt store problem er at vi ikke får være med på å bestemme innholdet i de reglene vi er pålagt å følge. En mindre grad av selvrådere enn dette er vanskelig

å tenke seg i et demokratisk samfunn."

SVARET - teoretisk er greit. MEN – hva har skjedd – i praksis? Avsløringer finner man på nettstedet <http://www.grunnlovens-vektene.com> - der jeg i denne sammenheng viser til spesielt de to avsnittene: "EUROPABEVEGELSENS LANDSFORRÆDERI" og "Disse stemte for å endre Grunnloven – 10.januar 2008."

"KANSKJE det blir en EU-debatt gjennom leserbrevene i Halden-avisene utover våren. Det blir jeg gjerne med på." Slik avsluttet Eirik Milde sitt leserbrev, og den oppfordringen støtter jeg fullt ut – og sender den også videre. For problemet ser man ikke bare i Høyre.

FREM MOT Valg-2009 er det en bred folkeopplysning som må til. For prestisje preger politikere – som derfor neppe våger å innrømme galskapen som de har vært med på. Derfor anbefales fremover å studere også nettstedet <http://www.norgespartiet.no>

AVISENE i Halden er nevnt. Med den erfaring jeg har fått – og en prektig samling med returskriv fra mange andre redaksjoner – ber jeg nå disse i stedet ta oppfordringen, og praktisere ytringsfriheten. Også for oss politisk ukorrekte.

Thorbjørn Andersen.
Halden.

En hyllest til Aase Brenne og andre idealister

Av Svein O. Hauffen

Det hender at man gjenser venner som der er optimalt gledelig å møte. Ikke minst på sommertreff for Nyorienteringens venner. Blant dem er Ove Nielsen i Lilehammer, Aase Brenne, Halvdan Tingelstad og Henning Fredriksen som jeg har de beste minner fra.

Det inspirerende ved dem og åndsbeslektede idealister er bl.a. evnen til begeistring, åpenhet, søkende interesse, uselvisk tjenestesinn og innsatsvilje til å tjene med mennesker og ideelle formål. Ikke minst SAMFUNNSLIV.

Nevnte har hver på sin måte gjort en årelang, forbilledlig og anerkjennelsesverdig innsats for Nyorienteringens sak, og især å fremme interessen for Samfunnsliv – på flere måter.

Udelt glede

Samværet med dem er også en udelt glede ved at de er blant dem som fokuserer oppmerksomheten konsekvent ved de positive sider og muligheter hos kjente og mindre kjente. Til positiv forskjell fra ambivalente unntagelser som heller baktaler og nedvurderer m.m. kjenninger og andre, muntlig og

skriftlig. De sistnevnte virker splidaktige i motsetning til de førstnevnte og andre av samme ånd, som stimulerer samarbeidsviljen – i samsvar med hva BDB alltid fremhevet for at Det nye samfunn så vel som Gudsrikets fremvekst kan fremmes, istedenfor splidaktig å hemmes.

Mesterstykke

For den som befletter seg på å skrive så klart forståelig som mulig og dertil gjerne i en velstilet form og fantasibelivende tone, er det oppmuntrende når god respons viser at budskap og form er oppfattet – og satt pris på. Følgelig gledet det meg når jeg merker at også venner blir adressat for god respons. Spesielt de som legger seg i selen for at deres bidrag skal bli best mulig. – Litterære perler kan finnes. Lykkelig den som finner dem. I blant i Samfunnsliv.

Nyeste eksempel: Min kunstnervenn i Steinkjer, Svein Tore Øyen, øynet noe i Samfunnslivs marsnummer som han begeistret fortalte om i en telefonsamtale. Flere gode bidrag som han gledet seg over. Mest Aase Brennes "En hilsen til mennesket" som er den fineste prosalyriske artikkel han har lest! Flere ganger. Og som han sendte fotokopi av til sin datter i

Oslo. Jeg bekreftet at jeg også hadde lest samme flere ganger, anser den som Aase Brennes mesterstykke, og vil anbefale Samfunnslivs lesere å lese den på ny. M.a.o.: Den prosalyrisk begeistrende natur- og menneskeskildring. Ja – som en grandios hyllest til livet, naturen og menneskets utviklingsmuligheter. Kort sagt – Den hever seg kvalitativt høyt over hva man ellers kan lese og derved høynes leserens stemnings- og innsiktsnivå tilsvarende.

Hvorfor ikke la andre få et ord med i laget – når gode ord bør sies? Så jeg gir ordet til Aase selv – ved følgende sitat av nevntes første avsnitt – som taler for seg selv:

"En som kommer reisende fra Nordlands forblåste kyststrøk, beaktar kanskje, som jeg, Trøndelag som inngangsporten til herligheten – til varmen og fruktbarheten. Det er som om hele Sør-Norge åpner sin favn og slipper tørstende inn til seg. Der inne dufter det av jordens grøde, av dype skoger og vide enger og blomstrende haver. Fjellene hviler så søtt og trygt og bredt i det grønne, bølgende gresset. All jorden måtte forgå – om ikke livslykken fikk gi lyd fra seg.

Og sannelig, der kommer lyden,

ikke bare en lyd, men et veldig, flerstemmig kor som fyller luften med velbehag. Humlene surrer, elvene bruser ellelvilt, vindene stryker lekende gjennom skogene og lokker fram den forunderligste musikk – og se der – midt i alt brusset løfter fuglene sine vinger og synger ut sin livsglede i alle slags tonearter."

Inspirasjon

Undertittelen på Aase Brennes innlegg er: "Takk for inspirasjonen". Som vel fortrinnsvis går til BDBrochmann – den store inspirator for oss alle som ble fellesmotivert til gjensidighet, samhörighet og samvirksomhet for bladet og Det nye samfunn.

Nevnte var opprinnelig Aase Brennes innlegg ved et tidligere sommertreff – derav lengden: nærmere en helside. – Jo lengre inn-

legg, jo bedre bør det skrives – for å bli lest. Hvor godt, vet ikke leseren på forhånd. For noen som vanligvis ikke leser lange innlegg, kan Aase Brennes innlegg ha unngått oppmerksomheten. Følgelig – for dem som kunne ønske å lese det nu – eller lese det på ny – finnes følgende mulighet – (om nummeret ikke lengre er for hånden. Mange tar vare på bladene i vanlige tidskriftordnere av kartong etc. Men ikke alle gjør det).

1. Bestille marsnummeret direkte fra Møre-Nytt, boks 144, 6151 Ørsta eller tlf. 70066518

2. De som eventuelt ønsker bare fotokopi av innlegget, kan henvende seg til undertegnede adr. Karlinske nam 11/399. 18600 Praha 8, Tsjekkia. Tlf. 004202 22937392

GRÅDIGHETSKULTUR

Ja, så ser vi at godt lønnede flyplassarbeidere går til streik for høyere lønn. Det viser seg at streikende lufthavnbetjener tjener 474 000 kr i året og rednings- og brannansatte tjener 456 000 kr i året. Ny lønn hadde blitt 6 % mer enn dette.

Så fører dette til passasjerkaos, millionbeløp i tapte penger for flyselskapene og folk som tjener langt mindre enn denne streikende små-adelen blir permitert fra flyselskapene pga stengte flyplasser.

Gå i skammekroken, hele bunten!

DOJ

Den store - - -

hans rettferdige lovorden.

I Matt. 23.13 står en kraftig, men samtidig lærerik reprimande av Kristus som han adresserer til folkets ledere: «Men ve eder I Skriftlærde og Fariseere, I hyklere, I som lukker himlens rike for menneskene, for selv går I ikke derinn, og dem som er i ferd med å gå inn, tillater dere ikke å gå inn».

Gang på gang i historien gjentar det seg at der kommer et nytt sannhets vitne med nye lysglimt til høyning og forbedring av menneskeslektenes livsførsel, så blir disse slått ned av prester og kardinaler, skriftlærde og politikere. Ovenfor refererte replikk av Kristus, må sies også å sikte til nutidens prester og predikanter som etikerer både sin stilling og sin forkynnelse med kristendommens navn og dermed har overtatt nøkkelstillingen for gudsrikets etablering. For så lenge som Jesu lære og påvisninger blir misbrukt og mistolket under følelsesstemninger i salmesang og andaktsmakeri til egen privat «oppbyggelse» og ellers lar verden forblø og forbrenne nettopp på grunn av mangel på lys og oppklaring i det av Jesu Kristus framholdte alternativ for vårt samfunnsliv - så lenge er der en meget sterk motivert berettigelse i Mesterens vevrop.

Hvis den europeiske og amerikanske såkalte kristendom, med dens menigheter i kirker og bedehus, av prester, biskoper og predikanter, har framstillet Jesu Kristi, i praksis gjennomførbare samfundslære som alternativ mot kommunismen og liknende politiske ideer, da har vi undgått krigen og dens uhyggelige følger og til gjengjeld «hatt liv og hatt overflod» som Kristus sier i Joh. 10.10.

Men stikk i strid og direkte motsatt av Kristi lære, har den såkalte «kristne og kultiverte» del av jordens befolkning, med sanksjon, og delvis støtte fra kirke og bedehus av

teologer og sekter, i hundreder av år, undertrykt og utplyndret de såkalte hedninger og farvede folkeslag under kolonisering og okkupasjon, rov og ran.

Livet går imidlertid sin gang, og det naturlige livskrav har alltid hatt en uslukkelig og higende trang til frigjørelse og til utfoldelse.

Helt fra Romas katolske støyt til Koreas nye ideologiske tøv., ulmer, i kampen, en lengsel til livet

hvis grunnlov er skrevet i perspektivet.

De undertrykte og utplyndrede folkeslag begynner nu å søke utløsning for sin hundrede års lengsel til frihet og livsutfoldelse. At disse tar kommunismen som mål og granaene til middel for å ryste av det som i deres øyne synes som parasitter - ja, ærlig talt, er nå ikke både målet og midlet en frukt av vårt såkalte «kristne» og «kultiverte» samfundstre?

Vår store dikter, Ibsen, bedømte situasjonen i vestens kultur, allerede på sin tid, i følgende linjer:

«Men er det i råttenskapens sumpe vi går
jeg roper ei akk og ve
over hver svulmende giftblomst
som står
i fylde på livets tre...».

«La enten treet være godt og dets frukter gode, eller la treet være dårlig og dets frukter dårlige, for på treet skal fruktene kjennes», sier verdensmesteren i livskunst, Jesus Kristus (Matt. 12.33).

Av de to alternativer - på den ene side den uforfalskede og opprinnelige kristne samfundslære, og på den annen side voldsmidler, har altså nu påny, den såkalte kristne verden valgt og tatt i bruk volds- og drapsmidlene. Her er altså begått et universelt linjebrydd hvis følger ikke kan oppheves hverken med stortingsflertall eller simulert andakt med orgelbrus og salmesang.

Samfunnsliv for 10 år siden:

Fra "Massesjelens hemmeligheter" av B.D.Brochmann

Den mentale tilstand som nå behersker massesjelen, har som fast regel å mistenkeliggjøre individene og rendyrke de upersonlige institusjoner. Denne infantilisme truer med å føre våre moderne samfunn tilbake til oldtiden og middelalderens samlivsformer. Man tillater ikke engang geniet å utvikle seg. Man rendyrker det almindelige og tåler ikke det geniale, som alltid hadde den rolle å trekke massene etter seg, oppover og framover. Den eneste unntagelse fra denne regel ser vi på sportsplassene. Hvor merkelig nok den frie konkurranse ennå ikke er opphevet. Men der, hvor det økonomiske liv, kappestriden i å yte det dyktigste, der vender man seg med forakt imot det geniale, mot det dyktige og foretaksomme geni. Og hvorfor det? Fordi hele mentaliteten er innstillet med uvilje overfor den naturlige, selvfølgelig dyktighet innenfor det økonomiske driftsområde.

Ikke alle legger merke til at de tekniske framskritt skyldes de skapende genier eller Guder. Ikke alle ser at den tekniske utvikling er en selvvirksom utvikling, som hverken er besluttet av storting eller av regjering. Folk tenker seg visst at staten bygger veier, og biler, luftfarter og maskiner. Man legger ikke merke til at det er ånden utenfor staten som skaper alle framskritt og at det er ånden i institusjonen som motarbeider alle framskritt. Framskritt for institusjonen i staten betyr f.eks. høyere frakter og takster, mens framskritt i teknisk henseende betyr lavere og billigere takster. Ingen har besluttet utvikling, vekst og framskritt, for det gjør alt sammen seg selv.

Tendensen i all den skapende teknikk er denne at det skal bli billigere og lettvinere å dekke våre materielle behov. Det kan ingen ta

feil av. Istedenfor det lønnsomme prisfall - retning mot 0, så arbeider man diametralt motsatt - retning mot profitt - uendelig. Om dette skjer bevisst eller ubevisst - det er en sak for seg, men det skjer. Hele det pengetekniske liv arter seg på den måten at den skapende utvikling går den ene veien mot lavere og lavere priser, og det politiske liv går den stikk motsatte vei - mot høyere og høyere priser. Man kaller det i politikken for "lønnsomhetslinjen" å motarbeide den skapende utvikling og den "krisetilstand" som dette skaper kalles "finanskrise" dette forhold vil fortsette hvor lenge? Selvfølgelig nøyaktig så lenge som at menneskene offisielt erkjenner at de er kommet i skade for å ha motarbeidet den skapende utvikling. I og med at vi kapitaliserer de bokførte verdier oppover og altså samler på tall og samler på symboler, så samler vi også - enten vi vet det eller ikke - på mere sentralisering - mere og mere statskultus og statsdyrkelse, mere og mere institusjoner og administrasjoner. Det ene symbolet så å si trekker det annet etter seg.

Dersom vi går den annen vei og dekapitaliserer, altså arbeider i retning av et lønnsomt prisfall - går samme vei som det tekniske framskritt, så følger det logisk at vi må gå den annen vei motsatte av statsentralismen - da må vi gå desentraliseringens vei, - vi må avlaste og avvikle sentraladministrasjonen, innføre bransjestyre og gå over til å desentralisere samfunnet.

Kapitalisme og sentralisme er en og samme sak, og omvendt er desentralisme og dekapitalisme en og samme tendens eller ting. Hva er det egentlig den skapende utvikling foretar seg i og med vårt levende menneskesamfunn? Hva er det som skjer med oss? Forandrer samfunnet sin struktur eller sin morfologiske bygning og i tilfelle hvorledes? Det kan ikke være mer enn en mening om det spørsmålet - at det som livet har skapt - den utviklingsretning som vi kan iakttas fra uminnelig langt tilbake i tiden og inntil nå, det er en bestemt tendens i retning av differensiering og spesialisering.

Alle primitive samfunn begynner med at enhver man praktisk talt er seg selv nok. Som en bonde i Norge for noen hundre år tilbake: Han var snekker og skomaker og smed og fisker og alt i en og sam-

me person. Men jo mere samfunnet utvikler seg - jo lenger kommer fram i moderne samfunnsdannelse, desto mere ser vi av spesialisering, arbeidsdeling og differensiering på alle samfunnslivets områder. Samfunnet vokser etter lignende lover og formasjoner som alt annet organisk liv. Og hvorfor? Hvem har bestemt at det skal utvikle seg slik? Skjer det kanskje fordi at stortinget har besluttet at vi skal ha arbeidsdeling? Eller fordi at et politisk parti har den geniale tanke å sette på sitt program: Vi gjennomfører arbeidsdeling og spesialisering? Nei, tvertimot. På tross av alle partier, på tross av alle lovparagrafer, bak ryggen av alt som heter politikere og statsmenn, så går den skapende utvikling sin rolige gang i retning av større og større differensiering mellom menneskene. Men ser vi på de politiske partier og systemer så ser vi tydelig den stikk motsatte tendens. All partipolitikk arbeider på saueflokkssystemet, bjellesau og rasjonnell fedrift. Det ser ut som den størst mulige generalisering var alle nåtidens politikeres ideal - altså noget stikk motsatt av den skapende utvikling. Organisasjonssystemet med den størst mulige likhet er nemlig det stikk motsatte av det organiske system, hvor den størst mulige differensiering er betingelsen for de høyere livsformer. Den lave organisme er en primitiv en - eller to-cellet organisme, den høyt utviklede organisme derimot består av en masse forskjellige celler og differensierte organer med vidt forskjellige funksjoner. Det er en høyst differensiert celledannelse som er det karakteristiske for de høyere livsformer, slik at jo høyere livsformene utvikler seg, desto mere differensiert blir de i sin celleoppbygning og i sin strukturoppbygning.

Vi ser altså her igjen den samme konflikt mellom samfunnsadministrasjonen og utviklingen, som på det pengetekniske område. Men uten at nogen har besluttet det eller villet det, så vokser det levende samfunn etter samme prinsipper som våre egne legemer, og som alle andre organismer. Fra det enkle alltid oppover til det mere sammensatte og differensierte. Men i alle politiske organisasjoner vil man den motsatte vei vekk fra forskjelligheten og egenarter og tilbake til det primitive og ensartede. Hvis utviklingen av samfunnslivet skulle fulgt det politiske prinsipp, så hadde vi begynt med arbeidsdeling og spesialisering - som primitive folk - og så hadde vi som kulturfolk endt med den tilstand at alle utfører det samme eller at alle hadde den samme funksjon og at vi ble så like som vanndråper alle sammen.

Og da hadde altså sentralismen, statsdiktaturet og hele den sentralistiske samfunnsbygning vært konform med naturen, med den skapende utvikling. Men nå er forholdet altså omvendt og dette burde bringe vitenskapen og menneskeånden til ettertanke. For når den skapende utvikling en gang for alle beveger seg fra det enkle oppover og utover til det sammensatte, så kan det umulig betale seg for oss å opprettholde i samfunnssystemet

en sosialteknikk - en administrasjonsordning - en behandling av oss selv og av hverandre som går i stikk motsatt retning av den skapende utvikling.

Denne universale skapende selvvirksomhet spør ikke om du og jeg "er enige", om du synes dette eller om vi ikke synes det, om vi er av den oppfatning eller av den oppfatning. Livet spør ikke om det, livet bare følger konsekvent sin linje, og hvis du og jeg ikke skjønner det så at du og jeg kommer til å synes noget annet, så kommer vi i op-

posisjon til det universalt lovmessige, og så skaper vi helvete for oss selv og for hverandre. Og det helvete vil fortsette så lenge til vi oppdager grunnen til skuffelsen, nemlig det at vi motarbeider skapelsen og utviklingen. Denne differensieringen i menneskelivet har aldri vært protokollert, den har aldri vært opplest - og vedtatt i nogen forsamling. Den har aldri vært lovfestet på papiret i form av juridiske paragrafer, men den var og blir fra evighet til evighet.

HINDRINGEN

Av Svein Otto Hauffen

Fordommer stenger, for syn som vi trenger mere enn alt på jord, til frisyne, innsikt og sannkjenning - ei minst inn til Herrens ord

Folk flest har flust med fordommer som vi er sløve slaver av I gammel-Eriks fotspor på den brede vei til grav

Fordommende fordommer bevirker fordømmelse og det som verre er, for oss selv - og andre især

Ingen blir sant menneskelig før man blir helt fordomsfri Ved, i fundamental hugvending, seg daglig å forny!

DEN BESTE

Av Svein Otto Hauffen

Av gamle vaner, smak, tunge, ganer, er vi mer trell-bundet enn vi aner Men noen frigjør seg - i nye baner

Av alle urter i Øst og Vest, er Urtica Dioesa best - til hverdag og til fest Fra Vår Herres apotek, like god for lærd, som lek

Vitaminer og mere har den mest, og fremmer helsen til siste rest Av alle urter mest miskjent, av fordommer, - hverdagslig kjent:

"Brenneslen" - villmarkens spinat Den brenner ingen, lagt på fat, i supper, stuing og annen mat Legg merke til hvor neslen gror: Der er Den gode jord - -

BILKOSTNADER SVIR PÅ PUNGEN

Oljeprisene går nå bananas, heter det i nyhetene. Kanskje når den opp mot 150 dollar fatet.

Da er det på tide å fjerne bensinavgiftene. Staten tjener nok på oss bilister nå.

Jeg har i årevis skrevet innlegg mot Frp og partiets populisme, men fortsetter den rød-grønne regjeringen å overse

problemene som oppstår med økende drivstoffpriser for folk flest, så vet jeg at flere vil look to Frp. Slik er det bare.

Jeg pendler 100 km hver dag til ungdomsskolen på Rognan fra mitt bosted på Holstad utenfor Fauske. Det blir fort km og penger av slikt.

Og fradraget på selvangivelsen er fortsatt bare kr. 1,40 pr km, med en egenandel for kjøring på 12 900. Jeg sitter da igjen med et fradrag

På vel 3000 kr på min kjøring til arbeidet.

Dette er en hån mot oss pendlere spesielt, og folket som er avhengig av bil, slik som her i nord, generelt.

DOJ

Spionen og presidenten

I filmfestivalens Mekka

Av Svein O. Hauffen

Blant velrenommerte kurbyer, regnes Karlsbad - Karlovy Vary (som tsjekkerne sier) - som en av Europas fremste. Internasjonal prominens møtes årlig der, ved store filmfestivaler som har bidratt til stedets stjernestatus.

Det er nærliggende at Vaclav Havel er blant hedersgjestene. Naturligvis med sin sjarmerende hustru Dagmar - Tsjekkas first lady - som selv er en kjent skuespillerinne. Ekteparet bidrar til, som det sies, å kaste glans over mega-arrangementet. Især Havel som med sin særpregete stemme og høyst velvalgte ord, formår å forløse samværs glede, festivitets og seriøsitet på en måte som neppe noen nulevende tsjekker kunne make tilsvarende. Det hele i stil med at byen e par uker i året betraktes som republikkens kulturhovedstad.

At Dagmar Havel er velsignet fri for primadonnanykker, så vel som frigjort i forhold til manges primitive selvdyrkelse, ved arroganse og hovmod, kan jeg bekrefte ved en interessant samtale vi hadde; bl.a. om betydningen av alternativ medisin og økologisk dyrking. Bio-dyrking som man sier på kontinentet. Noe hun og hennes nærmeste er personlig engasjert i. Nylig meddelte tsjekkiske medier at en kjent biomedisiner, antroposof-legen dr. med. Bouzek ledsaget presidenten på en utenlandsreise.

Verdenskjent

Blant besøkende stjerneskuespillere er det hver gang enkelte som imøteses med spent forventning. I fjor var sjarmerende Natasja Kinski i fokus. I år var det det tyvende århundrets mest kjente skotte - sir Sean Connery. Verdenskjent som den første og beste hemmelige

agent 007, James Bond. Spionen og presidenten har samme mål og reiserute, kort sagt 12 mil. Connery befinner seg for tiden vel her i Praha hvor han medvirker ved innspillingen av en film.

For et par uker siden befant Connery seg mindre vel. Hva verken "Spectre" eller andre skumle storforbrytere maktet: å beseire den nærmest uslælige agenten, det lyktes for lumskt influensavirus i Praha. Utslått i første runde. 007 redusert til 0. Nesten. I hotell sengen fortsatte kampen. Viruset tok strupetak på ham ved en kraftig angina. Inntil samtlige måtte gi tapt, en uke senere.

I Karlsbad ble seierherren motatt med åpne armer. Især kvinnelige. Den røde løperen var rullet ut til ære for den velsette superstar med sølvgrått skjegg og sin lette selvironi. Etter mottagelsen i det luksuriøse hotell Termal, ble sir Connery hedret med en spesiell ærespris "for sitt fremragende kunstneriske bidrag til filmhistorien." Stående ovasjoner fra publikum, og takkers ord med whyskysterk skotsk aksent fra hedersmannen; som også gav til beste et tominutters enmanns-show med særpregete skotske dansetrinn - med fortrinlig eleganse.

Filmfestivalens Mekka

Ti dager hver sommer suges filminteressertes oppmerksomhet magnetisk mot Vestbøhmens kuratoriske sentrum: Karlsbad - filmfestivalens Mekka. Byen invaderes av glamourens pilegrimer og fans fra øst og vest. En folkevandring som innbefatter bl.a. flere tusen studenter. Ikke å forglemme fete, feterte, falmete og "falne" "stjerner" av i går - som nostalgisk hensmektende vil henføres i den

store kollektive illusjon via celluloidens filmatiske lys- og skyggeeffekter. Nevnte belives av mer eller mindre kjente, tilreisende stjernespillere som er aktører i flere av de aktuelle filmer som vises under festivalen. Deriblant den populære Michael York som ble tildelt "Byen Karlsbads pris" for sin innsats.

Invasjonen inkluderer bl.a. gresshoppesvermer av diverse filmteknikere, pressefotografer osv. Ca. 500 journalister, 600 profesjonelle "filmfolk" og ca. 8000 filmfans. Vist blir tre hundre spille- og dokumentarfilmer. Deriblant flere tsjekkiske. I første rekke "Rok dábla" (Year of the devil), regissør Petr Zelenka. Og "Sila lidkosti" (The power of good), regissør Nicolas Winton.

For våkne iakttagere kan følgende "fenomen" synes som ufrivillig skuespill i sin alminnelighet og blant skuespillere i særdeleshet: - Kampen om oppmerksomheten. Nærmere bestemt, kampen for å synes som midtpunkt for folks oppmerksomhet. M.a.o. - kampen for (skinn)tilværelsen i tilskuernes bevissthet.

Flere finner det bemerkelsesverdige at en og del utenlandske gjester fortrinnsvis kommer p.g.a. gode østeuropeiske filmer som er underrepresentert ved andre festivaler i Cannes eller Berlin. På denne bakgrunn er Karlsbad med sin årlige festival blitt betegnet som en bro mellom øst og vest. En forståelsens bro i et land som av en gammel vismann fikk den megetsigende betegnelsen Europas hjerte. Kan det sies noe bedre om en by enn at den er forståelsens bro mellom øst og vest - i en tid hvor nyhetsbildet domineres av internasjonale misforståelser og konflikter?

Samfunnsliv

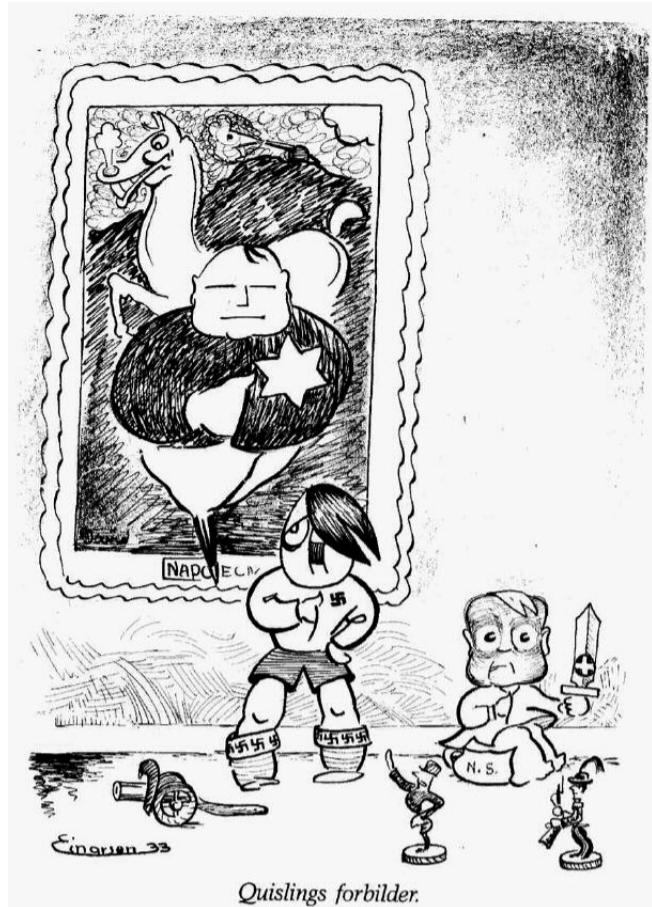
Redaksjon og ekspedisjon
6150 ØRSTA

Abonnement i hele Norden
Kr. 500,- pr år
kr. 250,- pr halvår

Annonspris kr. 4,- pr mm
1. side kr. 4,50 pr mm

Abonnement kan tegnes
ved poststedene eller
direkte i ekspedisjonen

Sats og trykk:
Møre-Nytt, Ørsta

Quislings forbilder.

BERTRAM D. BROCHMANN - den store sosial- reformatoren i Norge

Bertram Dybwad Brochmann (1881-1956) var prestesønn og utdannet gartner. Han reiste land og strand rundt og prekte om en ny samfunnslære. En lære som talte Staten og Kirken midt i mot.

For Brochmann var statsmakt, pengemakt og religion menneskehetens nye avguder. Disse molokene som han kaller dem, knebler friheten og folket. Brochmann bygger sin nye samfunnslære på en radikal forståelse av Kristus og evangeliene.

Brochmann innførte i sin samfunnslære begreper som "to slags fantasi" (den ukontrollerte og den kontrollerte) og "to slags virkelighet" (den objektive skapt av Gud og den relative skapt av mennesker). Gjennom 40 år utga han mer enn 40 bøker om sin nye samfunnslære. Det vakte stor oppsikt da han i sitt åpne brev til Adolf Hitler i 1937 gir uttrykk for at Hitlers undergang er viss, hvis han fortsetter å følge det makt- og voldsprinsipp han hadde slått inn på. Brochmann hadde dessuten også hjulpet den jødiske Helene Harand i hennes kamp mot Hitlers jødeforfølgelser, og han hadde holdt offentlig foredrag om dette i Wien. Brochmann var derfor uønsket i Berlin.

Så bryter 2. verdenskrig ut, og noen måneder senere står tyskerne etter et kappløp med engelskmennene som okkuperer av Norge, mens Konge og Regjering rømmer til England med gullbeholdningen og lar folket i stikken. Om dette sier Brochmann sin hjertens mening i et radioforedrag i juli 1940 - mer enn en måned etter at krigstilstanden mellom Norge og Tyskland var opphørt ved den norske hærs kapitulasjon, og okkupasjonsstilstand var inntrådt. Han angriper også Englands kyniske holdning overfor Norge. Hensikten med Brochmanns radioforedrag var for det første å motarbeide Quisling, dernest å fremheve Hitlers riktige økonomi-politikk mot plutokratiet. Dette for å komme på talefot med okkupasjonsstyrkene som han hadde tett inn på livet, og for med det å skjeme sine tilhengere i Norge. Han var den første politiker som tok Jesu budskap om å "elske sine fiender" og ikke bare gå én mil med dem, men to, alvorlig. For dette ble Brochmann etter krigens slutt tiltalt og dømt ved det "rettsoppgjør" som av den tilbakevendte Regjering ble iscenesatt overfor 99.000 nordmenn. Brochmann tok som de tusenvis av andre sin fengselsstraff som et utslag av den politiske forfølgelse han var utsatt for. Av ukjente årsaker ble han brått sluppet ut av arrest etter knapt 6 måneders soning.

I sin bok "Til mentalundersøkelse" (1947) beskriver han dette årelange marerittet som norske myndigheter utsatte ham for. "Rettsaken mot B.D.B." (1947) viser i sin fulle bredde hvor paradisk det hele var.

